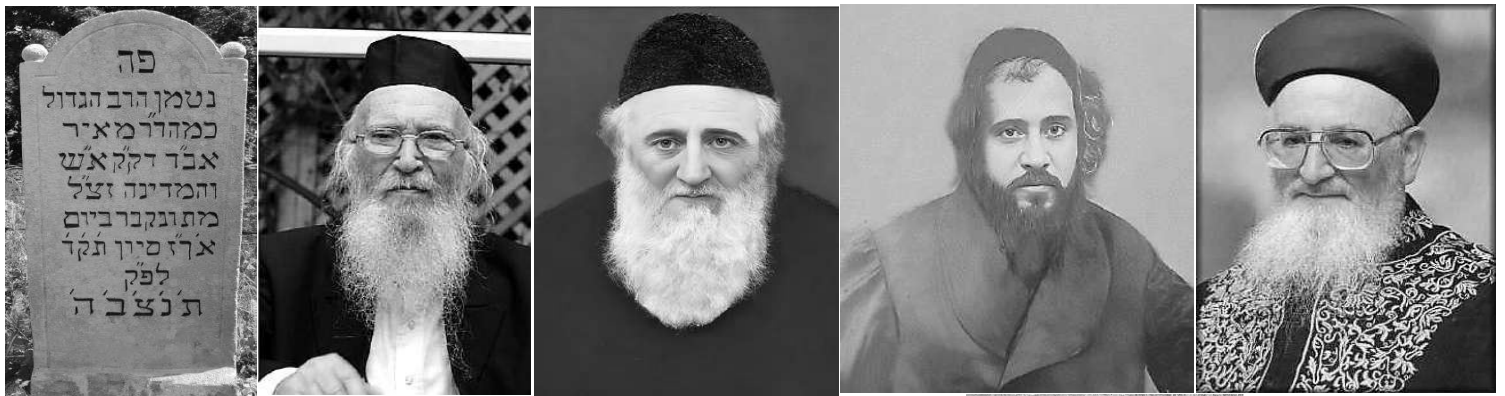

פנינו הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים מגדולי הרבנים

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי

www.radio2000.co.il | באפליקציה

03-3782000

במיל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הגאון המקובל הרב מרדכי אליהו זצ"ל - נולד ב-כ"א אדר ה'תרפ"ט (1929). מנהיג, מקובל, גאון בנגלה ובנסתר. מלומד בנסים. בעל רוח-הקודש. רבים נושעו מברכותיו. נודע כמנהיג הרוחני של הציבור הדתי לאומי. ענוותן. למרות העוני ששרר בבית-הוריו הרב שקד על התורה אף לאור הנר. התייתם מאביו בגיל 11. בהיותו כבן 31 התמנה בבי"ד הרבני בבאר שבע והיה לדיין הצעיר ביותר בישראל. לאחר מכן עבר לבית-דין בירושלים, ולאחר שלוש שנים נוספות התמנה לדיין בבי"ד הרבני הגדול.

כיהן בתפקיד הראשון והרב הראשי לישראל בשנים ה'תשמ"ג-ה'תשנ"ג (1983-1993). קירב רחוקים באמצעות ביקוריו התכופים בקיבוצים, במושבים ובבתי-ספר. הרבה להסתובב בעולם אצל קהילות יהודיות, תוך כדי שהוא מחזק את ידיהם בשמירת שבת, חינוך הילדים וטהרת המשפחה. נפטר ב-כ"ה בסיוון ה'תש"ע (2010). ציונו בהר המנוחות בירושלים. בהלווייתו השתתפו יותר ממאה אלף אנשים. חי כ-81 שנים.

אביו: המקובל ר' שלמאן אליהו. **אמו:** מרת מזל (אחותו של ר' יהודה צדקה, ונכדת אחותו של הגאון חכם ר' יוסף חיים, ה'בן איש חי'). **ילדיו:** ר' שמואל (רבה של צפת וחבר מועצת הרבנות הראשית), ר' יוסף (ראש כולל "דרכי הוראה לרבנים" בירושלים, כולל המכשיר אברכים לרבנות ודיינות ולהנהגת קהילות בארץ ובעולם), שלמה ובת. **אשתו:** הרבנית צביה שתח'.

מרבתי הגאונים: ר' עזרא עטיה, ר' מרדכי שרעבי, ר' ישראל אביחצירא (ה'בבא סאלי'), ר' יעקב מוצפי, ר' דוד עזראן. **מתלמידיו:** בנו, ר' שמואל. בנו, ר' יוסף. ר' שמואל זעפרני (ר"י המאירי ועוזרו האישי של הרב), ר' אליהו בן דהאן (מנכ"ל בתי הדין הרבניים בארץ), ר' מישאל רובין, ר' מנחם בורשטיין (ראש מכון פוע"ה), ר' עזרא שיינברג (ר"י אורות האר"י בצפת), ר' יהודה מוצפי (ר"י מנחת יהודה).

מספריו: יאמרי מרדכי • דרך התורה • דרכי טהרה • סדרת ספרים 'מאמר מרדכי' • קיצור דרכי טהרה • שו"ת הרב הראשי • שו"ת קול אליהו • שו"ת מאמר מרדכי • סדרת ספרים דברי מרדכי • סדר הסליחות השלם • סדרת סידורים קול אליהו • תהילים כינור דוד • **קונטרסים:** הלכות חנוכה, הלכות ט"ו בשבט, הלכות פורים, דיני פורים משולש, הלכות ברכות הנהנין ועוד.

○ יפר לי רבי ומורי, ראש הכולל, הרה"ג ח. בן חיים שליט"א, סיפור- שהוא אישית ראה, ומעשה שהיה- כך היה: רב הכולל, עולה בכל שנה ביארצייט של אביו המנוח. והנה, פעם אחת כשעלה לשם, ראה את הרה"ג מרדכי אליהו זצוק"ל שעלה גם כן לציון אמו המנוחה. והסתבר, כי ציון אביו של הרב נמצא במרחק מטרים ספורים מציונה של אמו של הרה"ג מרדכי אליהו.

והנה, לאחר דקות מספר, שומע הוא את עוזרו הראשי של הרב, ראש ישיבת המאירי, הרב שמואל זעפרני שליט"א פונה אל הרה"ג מרדכי אליהו ואומר לו: "**הרב, תתפלל גם על זו, שלא תבוא אליך!**" כאשר הוא מצביע באצבעו לעבר ציון הנמצא צמוד לציון אמו. הרב חיים התבונן ולא הבין, על מה היו מכוונים דבריו של זה, והביט בפליאה גדולה.

למראה פניו המשתוממים של הרב, סיפר הרב שמואל זעפרני שליט"א את הסיפור המופלא הבא: "אשה אחת הייתה באה אל הרב מרדכי אליהו. בכל פעם הייתה בוכה ומצטערת. כשהרב שאל אותה: 'מה הבעיה?', השיבה כי, לא עלינו, היא ערירית. אין לה בעל ואין לה ילדים, והיא איננה יודעת מה יהיה אחרי פטירתה.

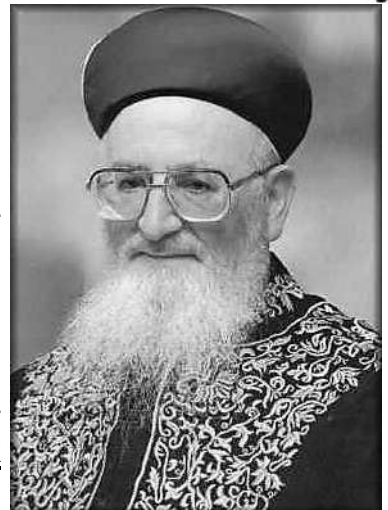
היא בכתה ושאלה את הרב: מי יאמר עליה קדיש לאחר פטירתה? מי ילמד לעילוי נשמתה? הרב כדרכו בקודש ניחם אותה- אבל היא בשלה". פעם אחת, נכנסה אל הרב ופניה אורו, השיבה, כי מצאה פיתרון לבעייה".

"כשנשאלה 'מהו הפיתרון שמצאה?', השיבה: 'כי היא תרכוש קבר הצמוד לציון אימו של הרב. ולאחר אריכות ימים ושנים, כשתגיע אל מקומה, מבקשת היא את הדבר הבא: בכל פעם כשהרב יעלה לציון אימו, יתפלל גם עבור נשמתה'.

למשמע דברים אלו הסכים הרב מיד. ובאמת לאחר שנפטרה, בכל פעם כשהרב עלה לציון של אימו, הייה מתפלל גם עבור נשמה גלמודה זו".

שנה אחת, עלה הרב לציון אימו המנוחה, אולם הרב שכח להתפלל גם לעילוי נשמתה של אותה אלמנה שנפטרה זה מכבר לבית-עולמה. **כשבא לביתו, רעייתו שתח' אמרה לו, כי בזמן שלא היה בבית, נקשה על הדלת אישה אחת שחיפשה אותו. אשת הרב השיבה, כי הרב אינו נמצא בביתו כעת, לפיכך ביקשה אותה אישה שתמסור, כי פלוגית חיפשה את הרב.**

"למשמע דברים אלו נחרד הרב עד מאוד, שכן מדובר באישה שנפטרה. היות ושכח הרב להתפלל עבורה, מצאה היא לנכון לפנות לביתו ולהזכיר לצדיק, כי הבטיח להתפלל גם עבורה. על אתר קרא הרב לאחד הרבנים והם נסעו במיידית להתפלל על ציונה. עתה אני מזכיר לרבינו, שלא ישכח חלילה להתפלל על ציונה של האלמנה הערירית, כדי שלא תאלץ נשמה גלמודה זו לבוא בשנית אל הרב לביתו ולהזכיר, כי עליו להתפלל גם עבורה".

הרב- עיניו היו צופיות למרחקים, וברכותיו היו מתקיימות. אהב את הבריות. להלן עדות מצמררת של בעל המעשה איתו שוחחתי אישית: "בספטמבר 2008 נולד בני, אילי דוד בבית-החולים שערי צדק בירושלים, לאחר כ-4 שעות גילו אצלו חיידק אלים בדם. בעקבות החיידק קרסו מערכות בגופו של הרך, ביניהם: כבד, קיבה והריאות. מיד הובהל הפעוט למחלקת טיפול נמרץ וחובר למכונת הנשמה ולמכשירים רבים. המצב לא היה קל. התינוק נשם בכוחות עצמו רק בכ-15%. את שאר העבודה עשתה מכונת ההנשמה. הבשורות לא היו קלות. הרופא שניגש אלי אמר שהוא חייב לומר את האמת, והסיכוי שהילד יצא חי הוא כ-20%. ולמעשה הימים הבאים יקבעו את מצב הפג לשבט או לחסד".

"במשך תקופה של שבועיים המצב לא השתפר. זאת אומרת, שהגוף לא הצליח להתגבר על החיידק האלים. חששתי מהגרוע מכל. ירדתי לאכול בקפיטריה. והנה הבחנתי ברבנית, שבאותו רגע נכנסה לביה"ח. זיהיתי אותה מכיוון שבילדותי התפללתי בביה"כ של הרב. רצתי לעברה והתחננתי שתכניס אותי אצל הרב. בתחילה סירבה בשל מצבו הבריאותי של הרב. לאחר מכן הסכימה ואמרה: 'בוא איתי'. הלכתי עימה ועברתי את כל המחסומים עד לחדר בו הרב מאושפז. היא ביקשה ממני להמתין בזמן שהיא תשוחח עם הרב. המתנתי כעשר דקות- שנדמו לי כנצח. כשחזרה, אמרה לי כי הרב בירך את התינוק, וביקש ממני לקרוא משהו מסוים בחדרו של התינוק, ולאחר מכן עלי לקחת 27 ש"ל לצורך פדיון ולהשימים בצדקה ולבחור שם לתינוק (למרות שעדיין לא נערך הברית)".

"תהיתי- מדוע נקט הרב במספר 27? התקשרתי לדודי, שהוא רב, ושאלתי אודות משמעות המספר. דודי לא הצליח לרדת לפשר המספר, אולם אם הרב אמר- עלי לקיים זאת. קראתי את מה שהרב ציווה ולאחר מכן החלטתי לשים את הכסף בקופת הצדקה של בית-הכנסת. הגעתי לשם, וכאשר פתחתי את הארנק, גיליתי לתדהמתי שאין לי אפילו שקל אחד! התחלתי לבדוק את כל הכיסים של מכנסי הדגמ"ח שלי. בכיס אחד מצאתי חמישה שקלים, בכיס שני 10 שקלים. רוקנתי את כל הכיסים".

"לתדהמתי הרבה מצאתי, שלאחר שהפכתי את כל הכיסים, יש לי בדיוק 27 ש"ל! ראיתי את רוח-קודשו של רבינו. חזרתי לאחר התפילה לחדר והרגשה טובה מלאה אותי. לאחר דקות אחדות אחת האחיות החלה לעבור בין חדרי מחלקת טיפול נמרץ ולבחון את מצב התינוקות. כאשר הגיעה לחדר בו שהה בני, היא התבוננה ובחנה את הנתונים אותם המכשיר מציג. היא מורידה את אחוז הנשימה של המכונה בכ-5% ואמרה שחל שיפור וכעת התינוק יכול לנשום בכוחות עצמו כבחמישה אחוזים נוספים. מיד ראינו שיפור במצבו. בתוך שבוע לאחר מכן יצאנו החוצה כאשר הילד בריא לחלוטין!"

הרב שקוע בעולמה של תורה, בכל שנייה בה התנתק מעיסוקיו האחרים- שקע בתורה. כשהתגורר ברח' 'הפורצים', נסע באוטובוס. אך לא רצה שתשב לידו אישה, אבל גם לא רצה לתפוס שני מקומות לכן ישב ליד החלון והותיר את המושב לידו והתפלל שלא תשב לידו אישה. פעם אחת, תחנה אחת בלבד אחרי שעלה לאוטובוס, עלתה אישה והתיישבה לידו. הרב הסב את פניו לחלון והתעמק בתורה. אחרי נסיעה של כעשר דקות, אמרה האשה: "הגענו". הסתכל, ולצידו ישבה אשתו. כך גם כשהיה דיין בבית הדין בבאר-שבע, היה מגיע לבית הדין במוניות. מנהל התחנה היה מתחנן לנהגים: "תזכירו לו לרדת". מתוך שהיה שקוע בלימודו, לא היה שם לב שהגיע לתחנה הנכונה.

להלן מספר סיפורים המעידים על גדולת רבינו ומובאים בספרים 'אביהם של ישראל': סיפר ר' יעקב לוין. גיסו רופא חשוב וידוע, חלה במחלה והיה במצב אנוש. הרופאים שטיפלו בו התייאשו, וקראו לבני ביתו לבא ולהיפרד ממנו. נאספו כולם לבא להיות איתו בשבת כיוון שחשבו כי היא האחרונה לחייו. פניתי לרבינו לשאול על גיסי ד"ר דב. הרב אמר לשנות את השם. (למרות שפעם אחרת שאלתי את הצדיק לפני שמצבו של גיסי החמיר והרב אמר לא לשנות את השם). "שיבחרו איזה שם שהם רוצים, תבוא להגיד לי ואחליף את השם", ביקש. ביום שישי אחה"צ המשפחה החליטה על שם אחר. באתי לרב ואמרתי לו את השם שהמשפחה בחרה. הוא אמר: "מחר בתפילת וותיקין אעשה החלפת שם". למחרת התפללתי ותיקין עם הצדיק. חיכיתי לתפילה מיוחדת להחלפת שמו של גיסי ולא היה דבר. שאלתי את הרב, והוא אמר: "כבר עשיתי לו החלפת השם". כנראה היה בינו לבין עצמו בשעת פתיחת ההיכל. בקידוש לאחר תפילת מוסף, פנה הרב אלי ואמר: "מצבו של גיסק מתחיל להשתפר לטובה".

במוצש"ק התקשרתי לביה"ח ואמרו לי, שחלה הטבה מאוד גדולה במצבו של גיסי ושאבוא לבקרו. באתי לשם וראיתי את גיסי יושב על המיטה ואוכל סעודה רביעית. התפלאתי מאוד, כי ביום שישי הרופאים לא נתנו לו שום סיכוי להמשיך לחיות. שאלתי אותו: "מתי חל השיפור במצבך?" והוא אמר לי את השעה. כיוונתי את השעה והיא הייתה בדיוק השעה, שהרב אמר לי אחרי תפילת וותיקין.

הסיפור המופלא הבא הובא ע"י ר' משה הררי, מחבר סדרת ספרי ההלכה 'מקראי קודש'. גם גיסו ר' עידו אלבה היה איתו והעיד על כך: בליל שבת חורפי וסוער במיוחד הם היו עם הרב. הצדיק יצא לשלום זכר' אצל אחת המשפחות בשכונת קריית-משה. לאחר שבירך את המשפחה, המשיך לביה"כ לתפילת הבקשות. באותה שבת היה גשום מאוד. ליוויו את הרב וראינו כי כל הזמן ירד גשם, פרט לשעה שבה הרב הלך ברחוב. באותן הדקות, הגשם פסק. ברגע שהרב נכנס לתוך מבנה- הגשם הסוער התחדש. כשיצאנו מהבקשות בביה"כ ראינו, כצפוי, שהגשם פסק.

לא התאפקנו ואמרנו לרב: "אומרים על הרב, שבכל פעם שהוא הולך בחוץ, הגשם פוסק, וכאשר הוא בבית - הגשם מתחדש". הרב הדדעזע למשמע דברינו ואמר: "בגללי הגשם פוסק? אם זה תלוי בי, אני גוזר עכשיו שירד גשם". באותו הרגע שסיים את דבריו התחיל לרדת גשם. הרב, שהיה ללא מעיל, נרטב כולו ואני כל כך הצטערתי, שגרמתי לצדיק צער. גם בגלל שנרטב בגללי וגם בגלל שגיליתי את סודו.

יפר בנו של הרב: "בכל יום שישי אחה"צ אבא עזב את הבית למטרה לא ידועה. אף אחד מבני הבית לא ידע לאן. הדבר עורר סקרנות בקרב כולם. וכך גם אצלי. כשהייתי בן שבע חשבת- ביום שישי הקרוב אלך אחרי אבא מבלי שיראה ואבדוק את סיבת היעדרו, ואכן כך עשיתי. ביום שישי הצטרפתי אל אבי, בלי ידיעתו. אבי הלך ברחובות ירושלים, חצה את רחוב יפו, ונכנס לבניין. אף אני נכנסתי אחריו, והמשכתי במשימה שנטלתי על עצמי, וכך ראיתי: התכסה הרב בבגדי לבן, נעל מגפיים ונכנס למקום שנכנס. עקבתי אחריו פנימה אל החדר, לא ראיתי דבר פרט למיטה, ואשר עליה מכוסה סדין לבן. במשל זה נתפסתי על ידי אבי, ששאל אותי למעשיי והוציא אותי אל מחוץ לחדר. כשיצא מהחדר, שאלתיו למעשיו ואמר לי: "יהודים רבים נפטרים סמוך לכניסת השבת, ואין מי שיעשה להם 'טוהרה', את זה אני עושה".

להלן סיפורים מופלאים שהובאו בספר 'אביהם של ישראל': ד"ר שמבה היה רופאו האישי של רבינו סיפר: "לפני כ-12 שנים הגיע אלי ילד בן 7 עם גוש גדול בצוואר וחום גבוה. כרופא, כשרואים גוש כזה, אתה נכנס ללחץ כי הבדיקות הן כדי לשלול גידול. מה גם שאחיו נפטר שנתיים קודם מגידול בבלוטות הלימפה. האבא הגיע, בדקנו, צילמנו, עשינו הדמיות. הסיפור נמשך שבועות ללא שינוי".

"אחרי כל הבדיקות אמרתי לאבא: 'תשמע: צריך לקחת ביופסיה לילד'. אמר לי האבא: 'כל זמן שכל הבדיקות היו לא פולשניות, הלכתי איתך יד ביד. ברגע שצריך לעשות בדיקה פולשנית, אני רוצה את אישורו של הרב מרדכי אליהו'. אמרתי לו: 'בשמחה, אני בא איתך'. הלכנו יחד לבית רבינו והאבא סיפר את כל העניין ואמר: 'הרופאים', והצביע עלי, 'רוצים לעשות ביופסיה של הגוש'. הרב בחיך גדול קרא לילד, שיבוא אליו, חיבק אותו, שם יד על הגוש בצוואר, עצם עיניים ואחר כך אמר: 'זה, שום דבר'. אחר כך הצביע עלי ואמר: 'הרופאים רוצים לעשות ביופסיה? שיעשו'. יצאנו החוצה מהחדר.

"למחרת הגיע הילד לבית החולים עם הפנייה ממני. רופאת הרנטגן מתקשרת אלי ושואלת: 'שמבה, למה שלחת את הילד?' עניתי לה: 'מה זאת אומרת למה? יש לך מכתב, וחץ מזה יש לו גוש בצוואר בגודל מנדרינה'. היא אומרת: 'אני בעין לא רואה שום גוש וגם לא באולטרסאונד. על מה אתה מדבר?!'. ושלחה את הילד הביתה בריא, שמח וטוב לב".

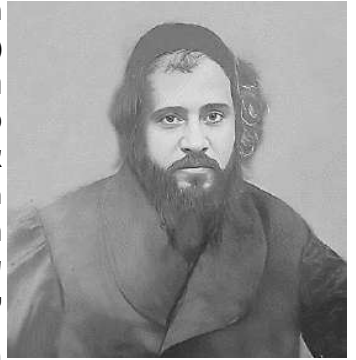
כאשר הרב שכב בטיפול נמרץ, שמו לידו גויה נוצרייה. הרב לא ידע, אבל אנחנו ידענו. פעם אחת הוא דיבר איתנו, ופתאום אמר: 'יש פה עבודה זרה'. בדקנו, שאלנו וחקרנו ולא ידענו במה מדובר. עד שאחד מהמשמשים של הרב שם לב, שאחת מהמבקרות של זו ששכבה ליד הרב נמצאת עם שתי וערב על הצוואר. הרב עם וילונות, לא ראה. אבל הרגיש, שיש עבודה זרה במקום.

הרב היה פרוש מענייני העולם בדרגה שלא תאמן. פעם אחת, אחד המשמשים הביא מגש פיצה. לקח משולש ואמר לצדיק: 'הרב תאכל'. הרב שאל: 'מה זה?' והמשמש ענה: 'פיצה'. ואז הצדיק אמר: 'אני לא יודע מה זה פיצה'.

לפני כחמישים שנה הורה הראשל"צ הגאון הרב יצחק נסים זצ"ל לרבינו לטפל בעניין העלאת עצמותיו של הגאון המקובל הרב החיד"א זיע"א ארצה, מהעיר ליוורנו שבאיטליה. ב-כ' באייר ה'תש"ך הועלו עצמותיו של החיד"א להר המנוחות בירושלים. כשהגיע רבינו עם רבנים נוספים לשדה התעופה, הוא נפגש עם נציג הסוכנות ונחרד לראות שהלה הביא את עצמות החיד"א בארון עץ: "עם זה הבאתם את הרב החיד"א?" שאל בכאב. מיד ביקש מנהגו של 'הבבא חאקי' לנסוע עימו על מנת לטבול במקווה טהרה ולקנות מברגי פיליפס כדי לפתוח את הארון. כשחזר, עשה הרב חור למטה מהארון כדי שלא תהיה חציצה בינו לבין הקרקע.

כשהכניס הרב את ידו, נשמע קול רעש גדול מהארון. החכמים שהיו עם הרב התעלפו. רק רבינו עצם את עיניו וביקש בתחנונים מהחיד"א, (הרב היה בקיא בספריו) שיסתדר את עצמו, כי אין בו כח לסדר את עצמותיו. **עצמותיו הקדושים היו מפוזרים בתוך הארון ומוטלים בביזיון.** מיד נשמע קול נפץ יותר חזק והנה, **לא יאמן - תחיית המתים ממש! העצמות הסתדרו עצם אל עצמותו ומיד התחברו כולם ונהיה גוף שלם.** מרן הראשון לציון נהג לומר, כי מי שרוצה תשועה, ילך להתפלל על קברו של הרב חיד"א. ואכן לא בכדי נטמן הראשון לציון בסמיכות לקברו של הרב החיד"א זצ"ל.

הגאון הרב חיים סופר זוסמן (שרייבר) זצ"ל - נולד בבצום גדליה, ג' תשרי ה'תקפ"ב (1821) בפרשבורג שבהונגריה (כיום ברטיסלאבה, בירת סלובקיה). כשהיה כבן אחת עשרה נכנס ללמוד בישיבתו של מרן החת"ם סופר. לאחר פטירתו למד זמן קצר אצל בנו, ה'כתב סופר'. משם נסע לאונגוואר, שם למד אצל המהר"ם א"ש. בהמשך נסע לווערבוי, שם למד אצל הרב בנימין וולף לעוו (שם נאלץ לשהות אצל בעל עגלה שהיה עני מרוד ונתן לו לישון באורוות הסוסים. רבינו שהיה איסטניס גדול, סבל הרבה מכך). בהמשך למד בעיר מטרסדורף. בשנת ה'תר"ח (1848) חזר לפרשבורג והתחיל ללמד תורה. שם ייסד את חברת 'תורת חסד' כדי שיחזיקו התושבים את תלמידי החכמים שבעיר. בשנת ה'תרי"א (1850) התמנה לרב קהילת יעמרינג. בשנת ה'תרי"ח (1858) התמנה לרב בקהילה סנפטר.

מאז התפרסם כרב ופוסק. בהמשך קיבל הצעות לשמש כרב במברג וקארקוב אבל הוא סירב. בשנת ה'תרכ"ז (1867) התחיל לשמש כרב קהילת מונקץ'. בשנת ה'תרל"ט (1879) שימש כרב הקהילה בבודפשט. נודע כגדול בתורה. גאון בנגלה ובנסתר. איש אמת. הרבה בסיגופים ותעניות. רוב השבוע ישב בתענית בהצנע לכת. ענוותן מופלא. הכניע את עצמו לפני כל ת"ח אפילו לצעירים ממנו. הצטער כשקמו לפניו והתמרמר על כך. מעולם לא הגביה את קולו. גם כאשר מצבו הכלכלי השתפר כמעט את כל רכושו חילק לצדקה. את כל כספי פדיוני נפש שנשלחו אליו מאנשים רבים הוא חילק את כל הכסף לעניים. נפטר ב-כ"ה סיון ה'תרמ"ו (1886). חי כ-65 שנים.

אביו: ר' מרדכי אפרים הנקרא ר' פישל סופר (מתלמידי מרן החת"ם סופר וללא קרבה משפחתית). **אישתו:** מרת בריינדל (בת ר' יוסף צבי דייטש. נישא בשנת ה'תר"ד). **מבניו:** ר' יעקב שלום (ממלא מקום אביו בבודפשט), ור' יוסף צבי (רב קהילת שאמשאן). **מרביתיו:** הגאונים ר' משה סופר (החת"ם סופר), ר' אברהם שמואל בנימין סופר (ה'כתב סופר'), ר' מאיר איזנשטטר, ר' בנימין וולף לעוו (רבו המובהק. מח"ס 'שערי תורה'), ר' הלל ליכטנשטיין. **חברותא:** ר' אהרון זינגר. **מתלמידיו:** אחיו, ר' אליעזר זוסמן סופר, ר' ישעיהו זילברשטיין (אב"ד וויצן), ר' עקיבא יוסף שלזינגר (מח"ס 'בעל לב העברי'), ר' עמרם בלום (מח"ס 'בית שערים'), בן אחיו ר' משה סופר (אב"ד טיטספורד), ר' עמרם ישי ביליטצר (אב"ד סרנטש), ר' אליעזר זוסמן (אב"ד פאקש). **מספריו:** **ימחנה חיים** - שו"ת **ידברי שערי חיים** - על התורה **יפלא חיים** - על גיטין **יקול סופר** - על משניות **ישערי חיים** - על תהילים.

בנו של רבינו סיפר כי כאשר אביו חזר להתגורר בפרשבורג, רבו הגה"ק ר' בנימין וולף לעוו (ה'שערי תורה') נסע פעם לצורך רפואה. בנסיעתו נכנס לבקר בבית רבינו שהיה תלמידו המובהק. כשראה את גודל הדוחק בבית תלמידו רצה מיד לעזוב את הבית כי הוא לא רצה שרבינו יטרח בעבורו לכבדו ויוציא ממון בעבורו. אבל הוא לא יכול היה לעזוב מיד כדי שלא להעליב את רבינו ולכן בשעות הבוקר כשרבינו יצא לתפילת שחרית, ה'שערי תורה' ניצל את ההזדמנות ונסע משם.

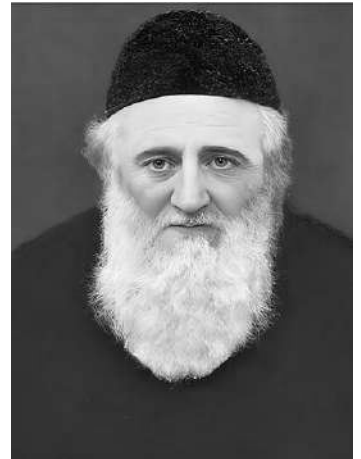
העניות ששררה בבית רבינו היתה עצומה. היה לו פמוט אחד לנרות שבת ותמיד היה ממשכנו לצורכי אכילה. הוא עצמו חקק בקליפות אגוזים ועשה מהם ענין כוסיות ובהן הדליק את הנרות. לא היתה לו אלא כתונת אחת בלבד מכיוון שביקש לכבס אותה לכבוד שבת קודש, היה עליו לפשוט אותה בכל חמישי בשבת וכך נותר לשבת ללמוד רק בבגד העליון ללא כתונת לגופו.

כשחזר לפרשבורג, מצבו הכלכלי היה קשה ביותר ולא היה לו להאכיל את בני ביתו. לאחר כשנתיים התקבל לשמש כאב"ד בימרינג. בשבת קודש לפני שעזב מסר שיחת מוסר על העובדה שאנשי העיר אינם משגיחים בת"ח העניים והרעבים. בשביל הכל יש כסף, רק לא לעוסקי תורה, החיים מתוך הדחק וחיייהם חיי צער. הוא הוסיף ואמר שעד עכשיו נמנע מלדרוש בנושא שלא יאמרו לכבוד עצמו הוא דורש ויש לו אינטרס אישי. אבל עכשיו שעוזב את העיר, הוא מחויב לומר דברי תוכחה אלו. באותה דרשה ייסד את חברת 'תורת חסד' שתפקידה להתרים את תושבי העיר ולהחזיק ולסייע כלכלית בתלמידי החכמים שבעיר.

לאחר הדרשה אישה הגיעה אליו ואמרה לו שאין לה פרנסה ברווח, אבל היא מעוניינת להחזיק ת"ח מכספה. היא שאלה, כיצד היא תוכל לעזור לאותה חברה שייסד. רבינו אמר לה שתלך ותקנה כרטיס פוסט. היא עשתה כדבריו וזכתה בסך עצום של 40,000 גולדין. היא הביאה את כל הסכום לחברת 'תורת חסד' וזכתה שבכסף הזה היא תחזיקה עשרות תלמידי חכמים במשך שנים רבות עד למלחמת העולם השנייה שפרצה עשרות שנים אחרי שנוסדה החברה.

אחיו ר' זוסמן (אב"ד פאקש) בהספדו על רבינו סיפר: "פעם ביום הכיפורים הקדוש זיכו את רבינו לפתוח את ארון הקודש. כאשר רבינו הלך לכיוון ארון הקודש, הוא נרתע לאחוריו ולא היה יכול לעשות זאת. במוצאי יום-הכיפורים. הוא סיפר כי כשעלה לפתוח את ארון הקודש, הוא ראה לפניו את הרמב"ן. הרמב"ן שאל אותו לדבר הלכה. הוא נבהל ולא היה יכול לענות על דבריו ולכך חזר לאחוריו כי הבין שאינו ראוי לגשת אל הקודש לפתיחה.

נכדו סיפר כי בפסח ביקשו להעמיד בראשם את רבינו והצדיק הסכים לכך. הדבר היה לפלא מדוע עזב עיר גדולה כמוקאטש והלך לקהילה קטנה. הוא סיפר לנכדו כי בעודו יושב בחדרו, רבו החת"ם סופר נגלה אליו ואמר לו: "אם לקרוא לך באו אנשי פסט - לך עמהם". גם הרבה פעמים בתוך תפילותיו ובפרט בימים נוראים סיפר לנכדו שלא הייתה לו מנוחה להתפלל מכיוון שבאו אליו נשמות בבכיה וביקשו, שיתקן אותם. עוד סיפר כי במוצאי יום-כיפור נגלו אליו הרי"ף, הרמב"ן, בעל המאור ורבו החת"ם סופר והסבירו לו דברים שהתקשה בהם.

הצדיק הרב יצחק (איצ'ה) גרודזינסקי זצ"ל- נולד בשנת ה'תר"ז (1847) בוורשה. עוד בצעירותו יסד חברות לימוד לפועלים ופשוטי העם. בתחילת דרכו הכיר את מרן ר' ישראל מאיר הכהן מראדין (ה'חפץ חיים') שהגיע לוורשה לצורך הדפסת ספריו. בהשפעתו, תמיכתו ועידודו התפתחו מוסדותיו של רבינו לכדי רשת מוסדות תורניים בכל רחבי וורשה כאשר תלמידיו של רבינו נטלו חלק בפתיחת שלוחות חדשות ופיתוח הרשת. בין השאר יסד ישיבה קטנה, תלמוד תורה, ישיבה גדולה 'ישיבת תורת חיים' בה למדו תלמידים רבים מוורשה ומעירות פולין, בית כנסת ברחוב ספודזינסקי ובית מדרש בשם 'בית הכנסת של טרוקנהיים' עבור לומדי תורה לבעלי מלאכה הקובעים עיתים לתורה. יסד בית-המדרש 'קייבוץ' לבחורים כשרוניים בו למדו עשרות אברכים יומם ולילה כאשר רבינו ואשתו פרנסו וכלכלו אותם ודאגו לכל הצרכים שלהם. ישיבה עבור בחורים צעירים מעיקר מדלת העם. מינה עליהם ראשי ישיבה גדולי תורה וגם משפיעים בעלי מוסר כנהוג בישיבות ליטא. הישיבה נקראת על שמו 'ישיבת רבי איצ'ה', שכן גם דאג לכלכל ולספק את צורכי התלמידים.

ביתו של רבינו היה מקום הקנצט אורחים מרכזי לכל באי וורשה התורנית מכל שכבות העם, שימש כמקום מפגש ואכסניה לגדולי תורה שהגיעו לוורשה כדי להדפיס ספרים או כדי לאסוף כספים. נזקקים רבים מצאו בבית רבינו מקום לינה וסעד. בין השאר הגיעו אליו גם עוברי דרך וחולים שבאו לוורשה וסביבותיה כדי לדרוש ברופאים. אירח בביתו כל צרוע וזב. היה פעיל גם בעסקנות ציבורית, תיקון עירובין והפיץ את ספרי רבו מרן ה'חפץ חיים'. היה בקשרים עם הממשל והשתמש בהם כדי לשחרר בחורים מגיוס או במתן עזרה עבור אנשים שהסתבכו עם השלטון.

תלמיד חכם מובהק, מרביץ תורה ועושה צדקה וחסד בגופו ובממונו במסירות נפש ממש. בעמל וביגיעה רבה הצליח לפרנס את ביתו. למרות זאת הוא לא נתן לטרדותיו להשתלט עליו. היה מקורב לגדולי דורו, וביחוד למרן ה'חפץ חיים' שהתארח בבית רבינו בכל פעם שהיה מגיע לוורשה כדי להדפיס את ה'משנה ברורה' והיה מתעכב בביתו במשך מספר שבועות ולעיתים אף מספר חודשים. כונה ה'חפץ חיים של וורשה'. נפטר ב-כ"ה סיוון ה'תרפ"א (1921). חי כ-74 שנים. מרן ה'חפץ חיים' התאבל על רבינו ימים רבים. בנו של ה'חפץ חיים', רבי אריה ליב הכהן אמר: "לא אגזים אם אומר, כי לא הניח אחריו כמותו בכל עיר וורשה בפעליו העצומים להרביץ תורה ולחזק הדת בכל ימי חייו".

אשתו: מרת חיה מלכה לבית גרודזינסקי (קרובת משפחתו). **מרבתי:** מרן ר' ישראל מאיר הכהן (ה'חפץ חיים') מראדין, מרן ר' יוסף דב הלוי סולוביצ'יק (רב העיר סלוצק ובריסק), מרן ר' חיים הלוי סולוביצ'יק (רבה של בריסק), מרן ר' חיים אריה לייב מישקובסקי (רבה של סטוויסק). **מתלמידיו:** ר' משה רוזנברג, ר' אפרים סוקולובר. **ילדיו:** הגאונים ר' משה הי"ד (משגיח בישיבת 'תורת חיים' בוורשה. עלה לארץ ישראל ונרצח במאורעות תרפ"ט בחברון), ר' אברהם הי"ד (משגיח ישיבת 'כנסת ישראל' בסלובודקה), מרת רבקה (נישאה לר' ישראל צבי וינצמר), מרת שרה גצעלזאהן.

היה זה בלילה חשוך. הבחור ר' אפרים סוקולובר תלמיד הישיבה בוורשה לא מצא מקום לינה. רבינו הציע לו ללון בביתו למספר ימים. בצידי המטבח ישנה אשה אחת והרבנית טיפלה בה כמה פעמים בלילה. בשאר החדרים ישנו באותה השעה עובר אורח ושני בחורי ישיבה. הם פינו לו מקום נוסף על מזרון בתוך החדר הגדול עד שימצא מקום אחר. (לימים שימש כרבה של רעננה וסיפר את הדברים לרבי ברוך רוזנברג זצ"ל ראש ישיבת סלבודקא שנישא לנכדתו). בלילה הראשון הוא ישן טוב. אבל בלילה השני, כחצי שעה לאחר חצות רבינו נקש על גב התלמיד העיר אותו ולחש: "רצוני שתתלווה אלי".

ר' אפרים קם. רבינו סימן לו בידו לצאת אחריו בשקט. הם יצאו מהבית. החושך קידם את פניהם. רבינו פסע בזריזות והבחור הלך אחריו. הם פנו שמאלה וימינה ושוב שמאלה לרחוב הארוך ישר עד סופו. הירח האיר מעט את האפלה וגילה כי הם הגיעו לשכונת הבניינים העזובה בפאתי העיר וורשה. התחלתי לפחד מעט. אך ההליכה הבטוחה של רבי נסכה בי בטחון עצמי, סיפר ר' אפרים. הם פסעו בשבילים. ניתן היה להבחין כי רבינו מחפש משהו, עד שלפתע אמר: "הנה כאן הבית!".

רבינו נעמד ליד הדלת ונקש פעם פעמיים, כופף את הידיים ניסה לפתוח והדלת נפתחה. "תישאר כאן, אל תיכנס!", אמר. כדי שהבחור לא יפחד רבינו השאיר את הדלת פתוחה. רבינו נעמד בפתח החדר הראשון. ליד הדלת נראתה מיטה. הוא התכופך לראש המיטה ואמר בקול: "שלום!" קול חרוחר נשמע מתוך השינה. רבינו קפץ ונכנס לתוך המיטה והחל לחבק. קולו נשמע חרישי ונרגש. לא שמעתי מה הם מדברים. לאחר מספר רגעים הצלחתי להבחין כי הוא ממשש בידיו את פני האיש, לפתע הוא מצא משהו ונשיקה נשמעה בחלל - הוא העניק נשיקה לאיש. יצא מהמיטה בירך אותו שוב לשלום העריף עוד ברכות נרגשות באידיש לבבית, יצא מהחדר בברכת: "לילה טוב".

לאחר שיצאנו מהרחוב רבינו אמר: "באותו בניין עזוב שוכן תלמיד חכם מצורע, חולה בצרעת ממארת. לא אגיד לך את שמו, אבל זאת אומר לך שהוא ת"ח צעיר. בני משפחתו הובילו אותו לכאן בהסכמתו. הוא מתגורר לבד בעצב רב. אחד הגורמים להידרדרות מחלת הצרעת היא מצב הרוח הירוד, העצבות והיגון. באתי לעודד את רוחו השבורה. הבנתי מדוע רבינו לא רצה שאכנס - כדי שלא אדבק חלילה. לגבי עצמו לא חשש. עוד הבנתי, כי הוא חיפש בראשו מקום שאין בו פצע כדי שיוכל. לנשק את המצורע אבל לא על הפצעים... המשכנו לצעוד ללא אומר ודברים נוספים, פתחנו את דלת הבית הוא כיסה את עובר האורח ששכב בחדר הקדמי. נכנסתי למקומי בין הישנים על מזרונים על הארץ, שכבתי ונרדמתי. (מעובד מתוך 'להגיד')

מן הרב מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל - ממנהיגי הציבור הליטאי וראש ישיבת פוניבז' לצעירים. נולד בוולוז'ין בשנת ה'תרע"ו (1915 - אביו היה אז למעלה מגיל 60). בילדותו למד בחדר המקומי. בנוסף שכן לו אביו מלמדים פרטיים שמימן ממשכורתו הדלה. בגיל שנים עשרה נסע ללמוד בישיבה הקטנה בלידא. את בר המצווה חגג עם חבריו בישיבה, בלי הוריו שהיו בוולוז'ין. כעבור זמן נסע לוויילנה ללמוד בישיבת רמיילס וכעבור שלוש שנים שב לביתו בוולוז'ין.

בשנת ה'תרצ"ז (1936) עלה עם משפחתו לארץ. למד בישיבת חברון בירושלים ובה נודע כאחד המצויינים שבחבורה. בשנת ה'ת"ש (1940) לאחר נישואיו למד בכולל 'תורת ארץ ישראל' בפתח-תקווה. בהמשך התמנה לכהן כר"מ בישיבת תפארת ציון. במקביל למד בכולל זיכרון מאיר. ייסד שיעור לבעלי בתים בגמרא בבית משפחת שכטר ונמשך כ-50 שנים ברציפות. בשנת ה'תש"י (1950) החל לשמש כראש ישיבת פוניבז' לצעירים. שם מסר שיעורים במשך כשישים שנה והעמיד אלפי תלמידים.

בשנת ה'תשנ"ח (1998) ייסד רשת כוללים ארצית ללימוד סדר טהרות. אהבתו לתורה לא ידעה גבולות. ענוותן מופלא. תלמידיו אהבוהו אהבת נפש. דאג לכל תלמיד ותלמיד כאילו היה תלמידו יחידו. מעולם, במשך כל חייו, לא היה נשען על משענת הכסא. נפטר ב-כ"ו סיוון ה'תשע"א (2011). **בצוואתו ציווה שיספידוהו רק שני בניו, וכן להימנע מלתארו בתארים 'גאון' ו'צדיק'. בהלוויותו השתתפו יותר מ-100,000 אנשים. חי כ-95 שנים. ציונו בבני-ברק.**

אביו: ר' משה דוד. **אמו:** מרת חיה. **אשתו:** מרת חוה אסתר (בתו של ר' אברהם יצחק גרשונביץ, אב"ד ז'בינקה, שכיהן כר"י תפארת ציון ב"ב). **בניו:** ר' משה דוד (חתן ר' מרדכי זליבנסקי. משמש כמשגיח בישיבת באר יעקב ובישיבת משכנות התורה. ר"מ בישיבת בית דוד), ר' אברהם יצחק (חתן ר' בן ציון פלמן מבני ברק. משמש כר"מ בישיבת בית מדרש עליון). **חתניו:** ר' בנימין ביינוש קורלנסקי (שימש כר"מ בישיבת פוניבז' לצעירים. נפטר ב-ז' סיוון ה'תשס"ו), ר' בנימין דוד אלישיב (בן מרן ר' יוסף שלום אלישיב. ראש כולל תפארת בחורים ומחבר ספר יד בנימין), ר' משה אליהו שוורץ (ר"מ בישיבת מאור יצחק-חמד).

מרביתיו: הגאונים הצדיקים ר' שלמה היימן, ר' אברהם ישעיהו קרליץ (ה'חזון אי"ש'), ר' יחזקאל סרנא, ר' אהרון כהן, ר' יהודה לייב חסמן, ר' איסר זלמן מלצר. **מתלמידיו:** הגאונים הצדיקים ר' חיים קניבסקי, ר' נסים קרליץ, ר' מאיר צבי ברגמן, ר' יצחק מאיר פליטנשטיין (האדמו"ר מקופיטשניץ), ר' דב צבי קרלנשטיין ועוד אלפי תלמידים. **מספריו:** **ימנחת יהודה** - על מסכתות קידושין, גיטין, ב"ק, ב"מ, סדר קדשים וזרעים. **אמרי דעת** - שיחות ומכתבים **ידרכי החיים** - יסודות החינוך בימינו **יעמק השער** - ביאורים והערות על 'ספר המקח' לרב האי גאון.

לתושב בני-ברק נולד נכד במזל-טוב. שעות אחדות אחרי הברית, היה אמור הסב לטוס לחו"ל לצורך פרנסתו. בעוד הסב אורז מזוודות, להורי התינוק נודע, שיתכן כי הברית תידחה ולא תתקיים במועדה, משום שהרך הנולד חלה בצהבת. "הרופאים הסבירו, שמצבו הבריאותי של התינוק לא מאפשר לקיים את הברית בזמנה", סיפר אביו. הסב שרצה בכל מאודו להשתתף בברית נכדו, סר לביתו של רבינו ושאל: "האם לבטל את כרטיס הטיסה?". "אין צורך", השיב הצדיק. **"תארוז מזוודות והברית תתקיים בזמן"**. הסב חזר לביתו והחל להתכונן לקראת נסיעתו לחו"ל, למרות שהברית הייתה צפויה להתקיים רק במועד בלתי ידוע. אלא שכאן התחולל המופת הפתאומי: **שעות אחדות אחר-כך, הודיע המוהל להורי התינוק, שרמת הצהבת ירדה משמעותית וניתן לקיים את הברית בזמנה.**

הרב נהג לנפוש בכל שנה בתקופת 'בין הזמנים' במושב 'חזון יחזקאל'. בכל פעם ניסה הצדיק לשלם לבעל דירת הנופש על זמן שהותו, אך בכל שנה התחמק בעל הדירה ולא הסכים לקחת כסף. רבינו הבין שלשלם בכסף מזומן הוא לא יוכל לשלם, רצה לשמח את בעל דירת הנופש ולפני ששב לביתו בבני-ברק, השאיר מכתב נרגש בכתב ידו, שבו הודה על האכסניה הנעימה. הרב הוסיף גם את המשפט הבא: "בזכותכם כתבתי בדירתכם חידושי תורה במשך 130 שעות". בדירת הנופש במשך 13 יום הוא ישב וכתב ברציפות, בכל יום במשך 10 שעות, מ-9 בבוקר ועד 7 אחה"צ. עשר שעות רצופות של כתיבת חידושי תורה וביאורי סוגיות. בהמשך היה מתפלל מנחה, ומיד לאחר מכן התיישב ללמוד בהתמדה ובחשק עוד מספר שעות, כאילו לא ישב וכתב היום כבר עשר שעות רצופות ומאומצות...

מן רבי מיכל יהודה ליפקוביץ, זכה ללמד תורה לשלושה דורות למעלה משישים שנה. תחת הנהגתו התחנכו אלפי תלמידים, ולפעמים אף שלושה דורות למדו והתחנכו אצלו. וכך שח פעם: "פעמים רבות ראיתי תלמידים, שבתחילה נחשבו ללא מוצלחים ובסופו של דבר הצליחו מאוד. מה הסיבה לכך?", הטעים הרב ואמר: **"דווקא אלו, מתוך שלא הצליחו, הוריהם העתירו עליהם תחנונים, שפכו דמעות בתפילה, אמרו תהילים ונתנו צדקה בעדם, ובזכות מעשים אלו בנם עלה על הדרך הנכונה ועשה חיל בתורה. אך לעיתים הילדים המוצלחים, הרי הם מוצלחים ועליהם לפעמים 'שכחו' להתפלל ולהעתיר, ולכן לא תמיד ההצלחה שלהם התמידה"**.

מדבריו: **ישנה חשיבות רבה לדוגמה האישית.** כאשר הבן רואה את אביו לומד תורה ומקפיד בקיום מצוות הדבר משפיע יותר מתוכחות. • **המפתח להצלחה בחינוך הילדים הוא תפילה בדמעות.** • **הורים חייבים לנהוג בסמכותיות, כדי שהילדים יהיו חייבים לשמוע להם גם בדברים שאינם נראים בעיניהם.**

הגאון הרב מאיר אשכנזי מאייזנשטאט זצ"ל - נולד בשנת ה'ת"ל (1669). נקרא על שם זקינו הגה"ק רבי מאיר כ"ץ (אביו של הגה"ק רבי שבתי כהן, שנודע בחיבורו הגדול 'שפתי כהן'). בימי נעוריו עלה בתורה וביראה. בהגיע לפרק האיש מקדש בחר בו הגביר ר' משה מסוכטשוב כחתן וישב כעשר שנים סמוך על שולחן חמיו על התורה ועל העבודה. חמיו העמיד לרשותו ספריה ענקית - דבר יקר מציאות באותם הימים. כך עלה והתעלה בתורת הנגלה ובתורת הנסתר. כעבור עשר שנים, 24 יהודים נתפסו ונלקחו לבית-הסוהר בלובלין ונגזרה עליהם מיתה. חתנו שם נפשו בכפו כדי לפדות אותם ויצא נקי מכל נכסיו.

רבינו נאלץ לקבל עליו את עול הרבנות והתקבל כרבה של שידלובייץ שבפולין. כשראה את טרדות הקהילה ומשאת נפשו הוא עסק התורה, החליט לעבור לוורמייזא. לאחר מכן שימש כרבה של פרוסטיץ, תפקיד אותו שימש במשך עשר שנים. בשנת ה'ת"ע (1709) חזר לשידלובייץ. כעבור שמונה שנים עבר לשמש כרבה של אייזנשטאט שבמדינת אוגאריין. על שם העיר הזאת נקרא בישראל מהר"מ אייזנשטאט.

בכל מקום שהגיע פתח ישיבה, כשרבינו עומד בראשה. אנשי הקהילה החזיקו בקיום הישיבה, וזכה להעמיד תלמידים גדולים. רבינו היה חלש בטבעו. רבינו זכה שכל פסקיו התקבלו הלכה למעשה בכל תפוצות ישראל והודפסו בגליון השו"ע ב'פתחי תשובה' (נכד רבינו). רבינו קיבל הסכמות רבות על ספריו, ביניהם הסכמות של הגאונים ר' דוד אופנהיים (רבה של ניקלשבורג ופראג), ר' אברהם ברוידא (אב"ד פרנקפורט), ר' יחזקאל לאנדא (ה'נודע ביהודה'), ר' אריה לייב גינזבורג (ה'שאגת אריה'). ה'פתחי תשובה' וה'שערי תשובה' ביו"ד מביאים את דבריו כמעט בכל סימן וסימן! כמה וכמה פעמים ר' עקיבא איגר ציין בהגהותיו את רבינו. נפטר ב-כ"ז סיוון ה'תק"ד (1744). חי כ-75 שנים.

אביו: ר' יצחק. **אימו:** בת אחות הש"ך. **אשתו:** מרת פינקל (בת ר' משה מסוכטשוב, פרנס ומנהיג המדינה של גליל פוזנא). **מרביתיו:** הגאונים ר' אברהם אבלי הלוי גומבינר מקאליש (מח"ס 'מגן אברהם'), ר' משה (אבד"ק מסוכטשוב), ר' דוד אופנהיים. **מתלמידיו:** הגאון ר' יהונתן אייבשיץ. **ילדיו:** תשע בנים ושתי בנות. ר' יהודה (חתן ר' נפתלי הירץ מזלקובה), ר' יצחק (אב"ד נשכויז חתן ה'חכם צבי'), ר' בנימין (אב"ד לקנבאך), ר' מיכאל (אב"ד קלאצק), ר' אלעזר (אב"ד שידלובייץ), ר' שבתי (אב"ד שרשוב), ר' יעקב ור' צבי הירש. (כולם רבנים וראשי ישיבות. מצאצאי רבינו בעל ה'ערוגת הבושם', משפחת געשטטער, ר' נפתלי צבי יהודה ברלין, ר' חיים איצ'קוביץ מברסק ועוד רבים). **מספריו:** ישו"ת פנים מאירות - על הש"ס • **כותנות אור** - על התורה • **ברכת הזבח** - חידושים והגהות לסדר קודשים • **אור הגנוז** - על כתובות והלכות יין נסך.

הרב פייבל לאק מלונדון סיפר כי מדי שנה בשנה נסע לציון רבינו בימות החורף. הוא היה משתטח על קברו ומדליק נר. הפלא הגדול היה שהנר נשאר דולק למרות הרוחות החזקות. אפילו ביום גשום, הנר לא היה כבה! שנה אחת כאשר נסע לקברו של רבינו, הוא גילה כי שכח להביא נר מביתו. הוא נכנס לחנות וביקש לקנות חבילת נרות.

המוכר ענה שכעת חסרים לו נרות פשוטים, אבל נותרו נרות יקרים צבועים, בצורות מיוחדות. ר' פייבל קנה בלית ברירה חבילת נרות מהסוג המשובח והצבועני. כשהגיע לציון רבינו, לקח את אחד הנרות וניסה להדליק אותו. להפתעתו הרבה, הנר לא נדלק. הוא ניסה שוב ושוב, אבל הפתילה לא נדלקה.

ר' פייבל לאק לא הבי, כיצד יתכן שביום שלא נשבו בו רוחות חזקות, הוא לא מצליח להדליק את הנרות. הדבר היה לפלא בעיניו. כשחזר חשב להחזיר את שאר הנרות לבעל החנות. הוא חשב שכנראה הנרות שקנה הם מקולקלים. כשנכנס לחנות, ר' פייבל שאל: "הנרות שמכרת לי, איזה סוג נרות אלו?". המוכר ענה: "אלו היו נרות מיוחדים" (ליום אידם). הרב פייבל עתה הבין מדוע הנר סירב להידלק על ציונו הקדוש של רבינו.

נכדו הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל סיפר: "שמעתי מהרב הגאון רמ"ס קופשטיין שי, רב בראדין, ששמע מאביו הגאון שהפנים מאירות' נאלץ לברוח בגלל גבר אלים ותקיף והיה צריך לעקור ממקומו. מחשש הסכנה הוא נאלץ לברוח, כאשר הוא השאיר את אשתו בביתה. רבינו שהה יותר משנה מחוץ לעיר.

מכיוון שלא יכול היה לשלוח מכתב בגלל סיבות מסוימות, הקהל חשב רבינו שכבר התבקש לבית-עולמו. מכיוון שאי אפשר להשאיר את העיר ללא רב, ראשי הקהל רצו למנות במקומו את אחד מהדיינים בשם ר' ליב. הם הגישו לו את כתב הרבנות. הדיין דרש בפניהם 'דרשה ראשונה' לחנוך את רבנותו, וכל בני הקהילה הגישו לו מתנות כנהוג.

גם אשת רבינו העניקה לו יין וגם מכתב. כשהדיין ראה את הכתוב, הוא פנה לאנשי העיר ואמר שהוא לא יכול לשמש כרב העיר. כשנשאל מדוע? השיב: "ראו עד לאן מגעת מעלת רבינו הגה"ק 'פנים מאירות'. הוא הראה להם כי במכתב הרב כתב כי יודע שהרב ר' ליב יתמנה במקומו ושלא תצטער מכיוון שבחזיון הלילה הראו לו את הפסוק (תהילים מא) "אֹכֶל לֶחֱמִי הִגְדִּיל עָלַי עֶקֶב" וס"ת הגדיל עלי עקב ליב!".

רבינו ביקש מאשתו הרבנית שהיא תמסור לר' ליב את המכתב ביום שבו ימנו אותו לדיין. כשראו הקהל שר' ליב לא ירצה בשום אופן לשמש כרב העיר במקומו של רבינו, הם השתדלו רבות והשיגו רישיון להחזיר את רבינו לעיר. היו לרבינו חזיונות נוספים שדרכם היה מקבל תשובות לקושייתיו. בספרו 'כותנות אור' בפרשת צו, סיפר על תרוץ לקושיה שהתעוררה אצלו: "ודבר זה למדתי בחלום במלון בער"ח ניסן שנת ה'תפ"ה, וה' יראני נפלאות בתורתו".

הגאון רבי שמשון אהרן פולונסקי זצ"ל - נולד בשנת ה'תרל"ו (1875) בוהלין (מחוז צ'רקאס פלך קייב). בילדותו כבר נודע כעילוי בשקידתו בתורה הקדושה ונראו בו גיוני גדולה. בגיל כ"ד שנה הוסמך להוראה. שמו הגדול נתפרסם כמי שבקי בכל ד' חלקי שו"ע וכבר בצעירותו התבקש לשמש כרב בעיר מידובה שבקייב. בשנת ה'תר"ס (1900) לאחר פטירת הגאון ר' פישל מעץ התבקש לשמש כרבה של העיר טפליק שבפולדיה ולמעלה מעשרים שנה שימש בתפקיד זה. נודע במעשיו להשכנת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. ואף בשנות חייו האחרונות בהן היה חולה אנוש וכל צעד מיותר שלו היה כרוך בפקוח נפש לא נמנע מלגמול חסדים בגופו הרצוף. בעל רוח-הקודש.

שמו הגדול הלך לפניו ועל אף שבערים גדולות ביקשו שיבוא לכהן בעירם - סירב רבינו. אחרי ששלטון הבולשביסטי השתלט על רוסיה ולעיניו נטבחו רבים מיהודי העיר נאלץ לברוח מרוסיה. בתחילה ברח לעיר לקישינב ובהתערבות גדולה של רבה ירושלים ר' יוסף חיים זוננפלד קיבל אישור לחונן את ארץ ישראל (סרטיפיקט) ואכן בשנת ה'תרפ"ה (1925) עלה לארץ עם אשתו ושתי בנותיו והתמנה לרב ודומ"ץ שכונת בית ישראל בירושלים.

שם השתכן בדירה שניתנה לו. הייתה זו דירה עלובה ששכנה בקומת מרתף מתחת למפלס הרחוב בחצר ביה"כ 'בית יעקב', ובכל עת ירידת גשמים בשפע, המים היו חודרים בעד החלונות שהיו בגובה פני הקרקע, והדירה כולה הייתה מוצפת במים... למרות זאת שכן בדירה זו עד יומו האחרון. בשנת ה'תש"ב (1941) הקים ישיבה בשם 'ישיבת רבינו חיים יוסף' ועמד בראשה. שנותיו האחרונות היו מלווים ביסורים. גאון. דאגתו לדולת הייתה מופלאה. את כל כספו חילק לעניים. בעל רוח-הקודש. נפטר ב- כ"ח סיון ה'תש"ח (1948) בזמן המלחמה) ולכן נקבר בבית-העלמין סנהדריה בירושלים. חי כ-73 שנים.

אביו: ר' אברהם יצחק מקלינבלט (מגדולי התורה המפורסמים והיה בקי בע"פ בכל כתבי החת"ם סופר). **אמו:** מרת אסתר רייזל. **אשתו:** מרת מליא מרים (בת ר' מרדכי מקונסטנטין). **מרבותיו:** ר' שמואל אברהם בלכמן (הידוע בשם ר' אלטר אב"ד קונסטנטין ישן שבוואהלין- רבינו נחשב לתלמידו המובהק), ר' דוד אורטינברג (ראב"ד ברדיטשוב בעל התהילה לדוד על אור"ח). **מתלמידיו:** ר' אברהם אהרן פרג, ר' חיים אורי ליפשיץ, ר' יוסף שאול אלישר. **מספריו:** ידברי אהרן (חידושי הרב מטפליק)- דברי תורתו.

סיפר האדמו"ר מרחמיסטריווקא צוק"ל על רבינו, אשר בהתקרב חג הסוכות היה תמיד מאוד טורח למצוא אתרוג מהודר בכדי לקיים מצות ד' מינים בהידור, שנה אחת לא מצא הגאון אתרוג מהודר שימצא חן בעיניו, ורק בערב סוכות מצא אצל הסוחר החשוב ר' מנדל פרידמן אתרוג מהודר וקנה אותו במחיר מוזל עקב השעה המאוחרת, ובשעת המקח היה נוכח שם יהודי אחד מחשובי העיר. ויהי ממחרת ביום טוב הראשון של חג בא הגאון לביה"כ בלא ארבע מינים בידו, וביקש אצל אחד מהמתפללים ארבע מינים מהודרים במתנה על מנת להחזיר, ובכלל לא היה לגאון ד' מינים לנענועים, והיהודי החשוב הזה, שהיה נוכח בשעה שהגאון קנה אתרוג התפלא מאוד, כי הרי ראה בעצמו שרבינו קנה אתרוג מהודר, ומיד אחר התפילה ניגש אל הצדיק ושאלו על כך.

ענה לו הגאון: "ביום טוב בבוקר בקומי לפני הנץ כדי לקיים מצות ד' מינים לפתע שמעתי מהדירה הסמוכה ילד בוכה ואמו צועקת עליו ובוכה מרוב פחד, ורציתי להיות לעזר, יצאתי ונקשתי על הדלת לשאול מה קרה, ונודע לי שהאשה הזאת התאלמנה ונישאה לאחרונה לשכן שלי, והבן הזה הוא בנה ולא בנו, והנה הבעל הלך לטבול במקווה, ועוד מעט יחזור כדי לקיים את מצות ד' מינים, ובנה שהיה משועמם לקח את האתרוג ושיחק בו, ובלי משים לב פסל אותו, והיא התמלאה פחד כי עוד מעט יחזור הבעל".

"כאשר ישים לב למה שקרה ישפוך חמתו על בנה". המשיך הגאון וסיפר: "הרגעתי אותה והלכתי להביא את האתרוג שלי, ואמרת לאשה, שלא תאמר לבעלה דבר וחצי דבר ממה שקרה, רק תשים את האתרוג הזה במקום האתרוג שלו, וכך היה. האשה לא אמרה לו דבר, והוא לא הרגיש בכך, והגאון מטפליק נשאר בלא אתרוג... והאדמו"ר מרחמיסטריווקא היה מפליא מאוד את רבינו באומרו: "רב בקהילה בלא ארבע מינים הלא זה אוושה מילתא, מה יחשבו עליו? ובכל זאת כדי שהאלמנה לא תצטער, הכול כדאי!".

פעם נכנס רבינו לביהמ"ד מספר ימים לפני פסח, וראה אברכים שוקדים על תלמודם בהתמדה גדולה. הוא עלה על הבימה והכריז, שיש בידו רשימה ארוכה של נשים אלמנות, שצריכות עזרה בדחיפות לצורך החג. ושאל: "מי מוכן לסייע להן?". מיד התייצבו כולם כאיש אחד בלב אחד לעזור ולסייע לאותן אלמנות. כזה חסד עצום - מי מוכן לוותר?! הסתדרו האברכים בשורה, והצדיק נתן לכל אחד פתק ובו פירוט הכתובת היכן עליו לעזור. כאשר פתחו את הפתקים, ראה כל אחד את כתובת דירתו שלו וששם עליו לעזור... בזה הוכיחם, שאמנם מצווה רבה לעזור לאלמנות, אבל דרך התורה היא קודם כל - "ומבשרך לא תתעלם". (באר החיים - הגש"פ)

באחד הימים קיבל רבינו מברק מרוסיה מאדם, שלא היו לו ילדים. הלך הרב להתפלל עבורו ביום שישי בציון ה"אור החיים" הקדוש. ביום ראשון כתב לאותו אדם: "הייתי בציון האוה"ח הק' והתפללתי עבורכם, ויהיה לכם 'בת' על המלה 'בת' העביר את קולמוסו ומחקה וכתב במקומה 'בן'. ואכן כעבור זמן נולדה להם בת ולא האריכה ימים, ולאחר מכן נולד להם בן! המכתב עדיין שמור אצל אותה משפחה.

חתנו סיפר, שכשחלה רבינו את חוליו האחרון, שלח לומר לחתנו: "יש לי קבר מוכן בהר הזיתים, אבל בעוד חודשיים אסתלק מהעולם, ואז תפרוץ מלחמה, ואי אפשר יהיה לקבור אותי בהר הזיתים. לכן, תקברוני בקברות סנהדריה, ואם כעבור שנתיים יהיה אפשרות להוציא עצמותי להר הזיתים, תעשו כן, ואם לא, תשאירו אותי בבית החיים של סנהדריה". ניבא וידע מה ניבא. הוא נפטר בעצם מלחמת ה'תש"ח, בכ"ח בסיון. ("גדולי הדורות" ח"ג, ע' 1168)

הרב משולם פייש סגל לאווי (הראשון) זצ"ל הידוע כ'השרף מטאהש' - נולד בשנת ה'תקע"ו (1816). בעיר יאזפס-דארף במדינת בהמן בגרמניה. עוד בהיותו צעיר לימים התייתם מאביו ולא הכירו. אימו נטעה בלב ילידה יראת שמיים, ואהבת הבורא ית"ש, והשגיחה בעצמה על כל פרטי מעשיהם והייתה מחלקת להם מתנות באם ענו אחרי הש"ץ ברכו, קדושה ואמן. בתחילה למד בישיבה בפראג, ובהשפעת אימו עוד בטרם הגיע לגיל מצוות, עזב למדינת אונגארין וזאת כדי להתרחק מנגע ההשכלה.

בכל מקום, אשר למד רבינו, התפרסם שמו הטוב לעילוי גדול ומתמיד עצום. כשהגיע לעיר, התמנה בישיבת רבי מאיר פרלס כמגיד שיעור. שם התקרב לחסידות. לאחר מכן התקרב לחסידי אשוואר (גרו שם חסידים גדולים ומפורסמים בקיאים בתורת הח"ן ועובדי השם באמת ובראה). לאחר נישואיו עבר לגור ליד חמיו בכפר שטרסאר. טרם התגלותו היה עני ואביון. לאחר מכן שימש כמלמד בעיר טאגלאש, ומשם התקבל לאב"ד טהאש ושמעו הטוב נתפרסם בכל הגלילות. לאחר שהאדמו"ר ר' דוד שפירא מדינוב הסמיך את רבינו החל הצדיק לקרוא את הפתקאות ופעל ישועות רבות בקרב עם ישראל. התפרסם במופתיו ואמרו עליו שבשעת ריקודיו בשבת היה פועל ישועות. בעל רוח-הקודש. בשנת ה'תרל"ג פרצה מגיפה גדולה ורבים חללים הפילה ובתוכם גם שניים מבניו, קיבל על עצמו למסור נפשו, וביקש שעל ידי כך תיעצר המגיפה. נפטר ב-כ"ח סיון ה'תרל"ג (1873). ציונו בטהאש. חי כ-57 שנים.

אביו: ר' מרדכי (משושלת בעל ה'תוספות יום טוב'). **אימו:** מרת זלדא. **אשתו:** מרת מינדל (בת ר' ישעיה דוד שטראסר). **מרבתי:** ר' אברהם יצחק וויינברגר (בעל הפני יצחק - רבה של קליינווארדיין), ר' דוד שיק (בעל ה'אמרי דוד' אב"ד טאקיי ותלמיד החת"ם סופר), ר' אברהם שאג (בעל ה'ברכת אברהם' אב"ד קובסדארף), ר' מאיר אייזנשטאט (המהר"ם א"ש, רבה של אונגוואר), ר' יצחק אייזיק יהודה יחיאל ספרין מקומרנא (בעל 'היכל הברכה'), ר' דוד שפירא מדינוב, ר' צבי הירש פרידמן מליסקא (בעל 'אך פרי תבואה'), ר' יצחק אייזיק אייכנשטיין מזידיטשוב, ר' חיים הלברשטאם מצאנז, ר' שמואל פריינד (ראב"ד פראג). **מתלמידיו:** ר' נפתלי הירצקא מראצפרט, ר' שמואל מדאראג, ר' יהושע השיל הכהן פריד (אב"ד קאפיש). **בניו:** ר' אלימלך מטהאש (מילא לאחר מכן את מקום אביו. היה כבן שמונה בשעת פטירת רבינו), ר' מרדכי.

חתיני: ר' יהוסף הלוי רוטנברג מקאסני (ה'בני שלשים'), ר' מנחם ברודי (אב"ד קאליב בעל ה'באר מנחם'), ר' שלום כהנא ור' דוד מנשה מסאטמר.

היה זה פעם בליל שבת קודש פרשת משפטים - שקלים, בעיצומו של הריקוד הנעלה והנשגב, הפסיק רבינו ופנה אל החסיד הנודע רבי שמואל רוזנפלד מטגלאש, שהיה בין הבאים לחסות בצל הקודש בשבת זו, ושאל אותו: "רבי שמואל, האם כבר העברת את הסדרה - שניים מקרא ואחד תרגום, מהו המשך הפסוק 'סקול יסקל השור'. ענה ר' שמואל: "וגם בעליו יומת". היכה עליו רבינו עם מטפחתו ואמר: "לא! לא! לא זה" והמשיך לרקוד, ושוב הפסיק ושאל אותו: "ר' שמואל, כתוב 'סקול יסקל השור' מהו המשך הפסוק?"

שוב ענה ר' שמואל כבראשונה, ושוב צעק עליו רבינו "לא!" וחזר לרקוד, וכן חזר הדבר ונשנה כמה פעמים, עד שנעשה רעש גדול, וכמה מהנוכחים רמזו לר' שמואל שרבינו מתכוון לפסוק הקודם (פסוק כח) שם כתוב "סקול יסקל השור ולא יאכל את בשרו ובעל השור נקי" (שמות כא, כח), וכן היה, שרבינו שאל אותו שוב, ואז ענה **"ובעל השור נקי"**, מיד אורו פני רבינו ואמר "נכון! אתה צודק בהחלט! כך כתוב".

רבי שמואל, שהיה סוחר שוורים, חשש מיד לאחר אותו מעשה, שמא קרה דבר מה לשווריו, ותיכף ממחרת השבת, בחזרתו הביתה, פנה אל הרפת לראות את שלום השוורים, וראה שהם בכי טוב. **אך יצא רבי שמואל מהרפת, באותו רגע ממש קרס גג הרפת, ונהרגו כל הפרות והשוורים, והוא ניצל ממוות לחיים.** או אז הבין ר' שמואל, את כל מה שהיה בליל שבת שעבר, ואת חזון רבינו, שחזה את העתיד להיות, שהשוורים סקול יסקלו, והוא עצמו - בעל השור - יהיה נקי מן הדין וינצל. מיד חזר לטאהש לספר על הנס, והביא בידו סכום כסף בעבור נרות בית המדרש כנהוג.

דרכו של רבה"ק הייתה ליטול את בנו אלימלך זי"ע שהיה עוד ילד קטן לישון עימו בחדרו, כדי שיראה בעיניו עבודתו הקדושה, פעם אחת בימות החורף כשרבה"ק קם בחצות הלילה כדרכו, עמד בנו מהר"א גם כן ממשכבו, כדי לראות מעשי אביו הק', וראה, כי קודם שיושב לומר תיקון חצות, יוצא מביתו, רבינו מהר"א הלך אחריו לחצר בחשאי, וראה, כי אביו הק' מתגלגל בשלג ביסורים רבים במסירות נפש, בראותו מעשה אביו הק' בהתגלגלו בשלג בחורף ובקור גדול כזה, השתומם מאוד, ושאל לאביו הק' שיאמר לו פירוש להנהגה הזאת, השיב לו רבה"ק: "דע בני היקר, שהיום יבא אצלינו איש אחד לבקש ישועה, והאיש ההוא היה צריך לעשות סיגופים האלו, שיוכל להוושע, על כן אני עושה זאת תחתיו, כדי שהוא לא יצטרך לזה עוד", וכן היה שאחר כך בבוקר בא לפני רבה"ק איש אחד מהסביבה בבקשה, שיפעל בעבורו ישועה רבה, **והאיש נושע תיכף בכל משאלות לבו לטובה, ורבינו ר' אלימלך לא שכח מעמד זה כל ימי חייו.**

בתחילת ישיבת רבינו על כסא הרבנות בטהאש, לא הוטבו דרכיו הקדושים בעיני כמה בעלי בתים, ובעיקר על שלושה דברים. העניין הראשון הייתה העובדה שרבינו היה לבוש בגדים לבנים בשב"ק. על כך אמר להם רבינו: "דעו כי זכות הצדיק היא מגינה על העיר ואתם עוד תודו לי, כי במשך כל אלו השנים, אשר אני משמש פה ברבנות, ואני לובש בגדים לבנים לשבת, לא הוצרך שום אדם בכל גלילותינו להלביש תכריכים ר"ל לאחד מבניו". ומצאו שאכן כך היה.

הגאון הרב ישראל זאב גוסטמן זצ"ל – נולד בליטא בשנת ה'תר"ע (1910). כבר בצעירותו נודע כעילוי מופלג. הגאון ר' חיים עוזר גרודז'נסקי מוילנא הגיע יום אחד לישיבה. הרב התרשם מאוד מרבינו ומחידושו (אחד מחידושי שימש כבסיס לפתרון סוגיה סבוכה בבית הדין הגדול- ואיפשר להתיר עגונה). כשהיה בן 21 שנים בלבד מונה לדיין בבית הדין הגדול בוילנא (במקום חמיו שנפטר בין אירוסיו לנישואיו). בנוסף שימש כר"מ בישיבת רמ"ל. בשנת ה'תרצ"ט (1939) פרצה מלחמת העולם השנייה.

הנאצים כבשו את וילנא ורדפו את היהודים ובמיוחד התעללו ברבנים ובדיינים והם עונו עד מוות. גם רבינו הוכה קשות עד שאיבד את הכרתו והתעלף. הרשעים האחרים חשבו, שהוא נפטר, ולכן עזבו אותו. רבינו היה הרב האחרון שנותר בגטו והוא נדרש להכריע בשאלות קשות ביותר. עסק בקבורה של למעלה מחמשת אלפים יהודים! בדרך נס רבינו הצליח להימלט עם אשתו ובתו ליערות. הם הסתתרו במקומות שונים. במשך חצי שנה הם הסתתרו במערה שבה לא היה ניתן לעמוד זקוף.

לאחר תום המלחמה חזר לוילנא כדי לסייע בשיקום שארית הפליטה. טיפל בענייני הדת, נישואין והתרת עגונות, שבת וכשרות. כל זאת כמעט ללא ספרים ובהסתמך על זכרונו המופלא. כשנה לאחר המלחמה, ביום ראשון של פסח, קומיסר יהודי הגיע לביתו וסיפר שקיימת נגדו פקודת גירוש לסיביר והם מתכוננים לעצור אותו מחר. עוד באותו הלילה ברח עם משפחתו. רבינו הגיע לצרפת דרך צ'כיה לאחר תלאות רבות.

מאחר ולא ניתן לו אישור עליה לארץ ישראל (סרטיפיקט), עבר עם אשתו ובתו לארה"ב. שם התמנה לראש ישיבת 'תומכי תמימים' בניו-יורק. בשנת ה'תשל"א (1971) עלה לארץ ישראל. בעצת הגאון ר' דב בעריש ינדנפלד מטשעבין הקים את ישיבת 'נצח ישראל- וילנא רמ"ל' (לזכר הישיבה בוילנא) בשכונת רחביה בירושלים. שיעוריו נודעו כעמוקים במיוחד. שיעורו ביום שני נמשך כארבע שעות! תלמידי חכמים רבים התקבצו סביב הישיבה, והיו משומעי לקחו. נפטר ב-כ"ח סיוון ה'תשנ"א (1991). חי כ-81 שנים. ציונו בהר-הזיתים. חתנו, ר' מיכל ברינקר, מילא את מקומו כראש ישיבת 'נצח ישראל'.

אביו: ר' אברהם צבי הי"ד. **אשתו:** מרת שרה (בת ר' מאיר באסו - ראש ישיבת רמ"ל בוילנא, וחבר בית-הדין של ר' חיים עוזר גרודז'נסקי ורבה של שניפשוף. נישא בהיותו בגיל 21). **מרבתי:** ר' שמעון שקופ (ראש ישיבת גרונדה). **חברותא:** ר' חיים שמואלביץ. **ילדיו:** מאיר הי"ד (הנאצים ימ"ש לקחו אותו מתוך ידיו ורצחו אותו בשואה), בתו (נישאה לר' מיכל ברינקר, מילא את מקומו כראש ישיבת 'נצח ישראל'). **מתלמידיו:** ר' דוד ביגמן (ראש ישיבת 'מעלה גלבע'), ר' מנחם ולדמן (ראש מכון שבות עם), ר' שמואל טל (ראש ישיבת תורת החיים), ר' צבי קושלבסקי (ראש ישיבת 'היכל התורה – פרשבורג'). **מספריו:** **יקונטרסי שיעורים** – סדרת ספרים על מסכתות התלמוד: גיטין, קידושין, בבא קמא, בבא מציעא, בבא בתרא, נדרים וכתובות.

פעם בעת ישיבה חשובה במועצת הרבנות הראשית, רבינו התקשר למשרדי הרבנות שבהיכל שלמה וביקש לדבר עם הרב הראשי הגאון רבי אברהם שפירא זצ"ל. המזכירה התנצלה ואמרה כי יש עתה ישיבה של מועצת הרבנות הראשית, ואי אפשר לדבר כרגע עם הרב הראשי. רבינו אמר למזכירה: **"תגידי בבקשה לרב שפירא, שהרב גוסטמן צריך אותו דחוף!"**. המזכירה נבהלה והעבירה את תוכן ההודעה לחדר הישיבות. כהגאון הרב שפירא קיבל את ההודעה, הוא יצא במהירות לשוחח עם הרב גוסטמן, לדעת מה קרה. הרב שפירא שמע בטלפון שהרב גוסטמן אומר לו: "רבי אברום, בשיחה שהיתה לנו הסתפקנו בדברי רש"י איך להבינם. עתה, לעניות דעתי, עלה בדעתי ביאור נכון בדבריו".

אז החל הרב גוסטמן להרצות את הדברים. הרב שפירא הקשיב עד לסוף דבריו והקשה וניסה להפריך. הרב גוסטמן הסביר לשיטתו והוא הסביר אחרת וכן הלאה. כך נשאבו שני הגדולים לעולם של לימוד תורה, שהוא עולמם באמת, ושכחו מכל הסובב אותם. לאחר שהסתיימה השיחה, הרב שפירא חזר לחדר הישיבות והתנצל על השתהותו. הוא סיפר ליושבים מה שקרה: "הרב גוסטמן קרא לי בדחיפות. כך הוא הודיע למזכירה, שזה דחוף ביותר. מה היה דחוף? הוא התקשה בדברי רש"י מסוימים ולא יכול להמשיך ללמוד. בשביל זה הדבר הכי דחוף בעולם והכי חשוב. לכן אמר למזכירה, שזה דחוף. מה דעתכם? תדעו לכם שהוא צודק! באמת זה הדבר הכי דחוף בעולם, לתרץ את דברי רש"י ולהמשיך ללמוד".

אחת החברות המופלאות בישיבת גרודנה היתה בין הגאונים רבי חיים שמואלביץ ורבי ישראל זאב גוסטמן. הם הניחו מראש אוכל בסטנדר, כך שיוכלו ללמוד רצוף בלי שיצטרכו ללכת לאכול. **פעם אחת למדו ברציפות מיום חמישי בבוקר עד כניסת השבת את כל מסכת סוטה בעיון.** התמדתו של החברותא, ר' חיים, היתה בישיבה לשם דבר, כהתמדה שלא תיאמן. היה כיח שבבוקר היה סועד את ליבו בפת לחם ודג מלוח, וצולל בים התלמוד במשך שלושים שעות רצופות בלהט וביגיעה מפרכת. ("תורה יבקשו מפיהו")

ודר יומו היה מסודר ומתוכנן בדיוקנות. כל דקה נוצלה כראוי. משום כך הרב התקשה למצוא פנאי לדברים נוספים. פעם אחת ניגשו אליו בחורים, וביקשו ממנו שיכתוב חידושי תורה לקובץ תורני. הם היו בטוחים שבקשתם תענה בחיוב, אולם להפתעתם הרב ענה להם: **"לו היה לי זמן, הייתי מכין לעצמי כוס תה!"**. פעם כשנכנס למטבח, הרב אמר לנוכחים: **"לא התבטלתי מלימוד תורה. בדרכי לכאן, ישבתי מהרש"א פלוני..."**

כשרבינו היה מספר לתלמידיו על אותו יום גורלי שבו חתם על החוזה לקניית בניין הישיבה בירושלים, **טרח להדגיש באוזניהם, שבאותו יום למד שעה נוספת מהרגיל אצלו, כדי להשלים את השעה שהפסיד בלימוד תורה עקב חתימת החוזה!**

הרב מכלוף אלעסרי זצ"ל - נולד בשנת ה'תרע"ה (1914) בעיירה קסר א-סוק למש אלעסרי שהייתה משפחת רבנים כעשרים ושש דורות שעסקו בקבלה מעשית, כתיבת קמיעות וסגולות. למשפחה הייתה קיימת תעודה שיצאה בשנת ה'תקל"א (1771) מביה"ד הרבני במכנס, אשר בפסק הדין שבה מוענקת משרת הרבנות בקהילת קסר-א-סוק למשפחת אלעסרי שכללה את ענייני השחיטה בכל כפרי האיזור כמו 'גרמא', 'תל-שינט', 'קרנדו' ועוד. הבן השלישי להוריו. את צעדיו הראשונים עשה בעיירה בה נולד. כבן למשפחת רבנים ספג אל קרבו את אהבת התורה ומקצועות הרבנות: שחיטה, מילה, חזנות והוראה. מקטנותו נראה כי לגדולות נועד. התייתם בגיל 16 מאביו. נקשר לר' יצחק אביחצירא (ה'בבא חאקי'). לאחר מספר שנים ה'בבא סאלי' היה צריך לנסוע למקום מסוים ורבינו הלך עימו. היה בקשר הדוק עם בנו ה'בבא מאיר' זצ"ל אשר בחן אותו בכל ענייני השחיטה ואף כתב לו כתב הסמכה לשחיטת כל סוגי הבהמות והעופות.

לאחר שנבחן והוסמך לרבנות בישיבת 'אביר יעקב' בעיר בודניב (מרוקו), נשלח ע"י ה'בבא סאלי' להמשך לימודיו בקזבלנקה ובטאנג'ר (מרוקו). בזמן זה הורה לו ה'בבא סאלי' להתחתן ולעמוד בזכות עצמו. לאחר מכן נשלח לכהן כרבה של העיירה ריש (מרוקו) הנמצאת באיזור הולדתו. טיפל בכל תפקידי ההנהגה הרוחנית: חזן, דרשן, סופר סת"ם, מוהל, עורך חופות, כותב גיטין, מורה למקצועות הקודש, שוחט ובודק. לימד מלאכות שונות הקשורות למצוות: הכנת טליתות, קשרי קשרי תפילין, כריכת סידורים, הכנת שופרות והכנת העור לתפילין ולמזוזות. לימד תורה את כל ילדי המקום בהתאם לרמתם.

בערב חג השבועות ה'תשכ"ג עלה עם משפחתו לא", השתקע בבית שאן ובמשך שנים רבות עבד לפרנסת משפחתו כשוחט. בנוסף שימש בשירות הקהילה בית שאן בתפקידים רוחניים: ערך בריתות וחופות, דרש בהלוויות, ניחם אבלים, לימד והכשיר שוחטים, שימש כחזן וכדרשן בבית הכנסת, השכין שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. נודע ככותב קמיעות וכמגלה נסתרות ורבים מהארץ ומחו"ל באו לבקש את ברכתו ועצתו. כאות הוקרה על תרומתו לחיים הציבוריים מועצת העיר בית שאן העניקה לו את התואר "יקיר העיר". **מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו.**

בשבת פרשת בהר-בחוקותי ה'תשס"א רבינו קרא לבנו ואמר: "יוסף בני, אני יודע את מקומי... אני יודע איפה אני אזכה לשבת", השיב את נשמתו ליוצרה ובחצות הלילה יצאה הלוויתו. התבקש לשיבה של מעלה ב-כ"ט סיון ה'תשס"א (2001). חי כ-87 שנים. ציונו בבית שאן. מקום קבורתו הפך למוקד עלייה לרגל ורבים רואים שם ניסים גדולים. השאיר אחריו דור ישרים מבורך של בנים וחתנים תלמידי חכמים. ממשיך דרכו בנו ר' יוסף יצחק אלעסרי שליט"א רבה של בית שאן.

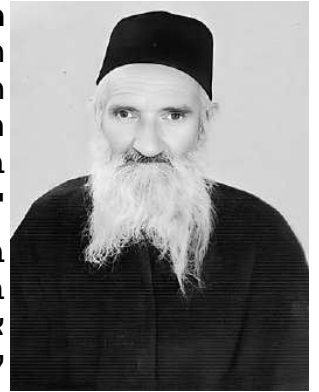
סבא: ר' אברהם. **אביו:** ר' משה. **אמו:** מרת מסעודה. **אחיו:** ר' אברהם, ר' רחמים, מרת מרים. **אשתו:** מרת זוהרה. **מרביתו:** ר' יצחק אביחצירא (ה'בבא חאקי'), ר' ישראל אביחצירא (ה'בבא סאלי'). **בניו:** ר' אשר, ר' יהודה, ר' יוסף יצחק, ר' משה. **מספריו:** **יטעמי שחיטה יליקוטי תורה.**

בוקר אחד נכנס אל הרב בחור נכה כבן שלושים בלוויית אביו. הבחור היה מרותק לכיסא גלגלים עקב שיתוק בחצי גופו התחתון ולאחר בדיקות בבית-הרפואה הדסה, שגם שם לא נמצא פתרון. הרב כתב לו קמע ואמר לו: "קום מהכסא", האיש אמר: "אני לא יכול". הרב חזר שנית: "אמרתי לך לקום אז קום". **לתדהמתו של האיש והאנשים הסובבים, שצפו במראה הזה, הבחור קם על רגליו.** הרב אמר לו: "עכשיו תעלה במדרגות האלה", והוא עולה. "תרד", ירד. כך מספר פעמים. האיש חזר למכונית ללא כיסא גלגלים. מי ששהה במחיצת הרב בעת הזו לא האמין שזכה להיות עד להתרחשות ואינו דומה מראה עיניים למשמע אוזניים.

פעם בנו של אחד מידידי המשפחה נפצע והוצרך לעשות ניתוח ברגלו. הניתוח לא הצליח ורגלו הייתה משותקת. הרופאים אמרו **שכנראה יצטרכו לזכות לו את רגל ימין ל"ע**. המשפחה הייתה בצער רב ולכן ניגשו לרבינו לקבל את ברכתו. הרב כתב קמיע על צלחת, והכין לו משהו למרוח על הרגל ובירך אותו. לאחר שבועיים המשפחה נסעה לביקורת בבית-הרפואה. לאחר סידרת בדיקות הרופא ניגש לבני המשפחה ושאל: "תגידו לי, מה קורה פה? לפני שבועיים צילמנו את הרגל והיא הייתה משותקת. עכשיו הכל הסתדר. איפה הייתם?". הבן השיב: "ד"ר **אני אספר לך! היינו אצל הצדיק ר' מכלוף אלעסרי בבית-שאן והוא בירך אותי. מאז ב"ה אני מרגיש טוב והולך על הרגליים!**"

לפני מספר שנים, ילד קטן נתקף בגרדת חריפה בעור. נבדק בבתי הרפואה, נתנו לו כמה סוגי משחות ותרופות ודבר לא הועיל. הוריו ניסו לדרוש ברופאים- אולם ללא הועיל. אחד ממכריו שמע על המקרה ואמר לו: "הרב אלעסרי נמצא בבית-שאן, לך אליו, אולי ימצא מזור לבנך". שמע הלה ובא אל הרב, הצדיק נתן לו בקבוק, ואמר לו, **שיקח נמלים ויערבב עם מספר תבלינים כמו שום ועוד, מהתערובת הזו ימרח לבנו במשך שבוע.** האיש עשה ככל אשר הורה הרב, לאחר זמן קצר הבריא בנו כאילו מעולם לא חלה בדבר.

הגאון הרב יוסף יצחק שלוש זצ"ל- נולד ב-ח' בשבט ה'תרנ"א (1891) במרקש שבמרוקו. הילדים שנולדו לאביו נפטרו בחייו ורבינו בהיותו כבן שנתיים חלה ונשקפה סכנה לחייו. אביו התפלל בבית-הכנסת מול ספרי התורה בהיכל הקודש וביקש למסור את נפשו תחתיו. הבן הבריא והאב נפטר בתוך שבועיים לאחר מכן. לאחר שהתייתם דאגו לו אנשי הקהילה במרקש. בשנת ה'תרס"ג (1903), עלה יחד עם אימו ואחותו הקטנה לירושלים והצטרף לשיבת 'טובי ישבעו'. עוד בהיותו צעיר נודע בשקידתו העצומה והוסמך לרבנות ע"י הרה"ג אליהו חזן זצ"ל.

בשנת ה'תרע"ב (1912) בהיותו כבן 22 יסד תלמוד תורה עם ר' חכם בכור יוסף בן מלכא. בתקופת מלחמת העולם הראשונה נאלץ לעזוב את ארץ ישראל לקזבלנקה בשל היותו נתין צרפתי, שם העביר שיעורי תורה ויסד כיתות לנוער ובחורים ללמוד ש"ס ופוסקים. קיבל הצעות למשרות רבנות ודיינות, אולם הוא סירב ולאחר המלחמה, בשנת ה'תר"פ (1920) חזר לירושלים, ובשנת ה'תרפ"ב (1922) נשלח כשד"ר מטעם קהילת המערבים לארצות צפון אפריקה. לאחר חזרתו לירושלים החל לעסוק במסחר בספרי קודש יחד עם חברו מהישיבה, הרב עמרם אבורביע, עבודה בה עסק עד לפטירתו לצד תפקידיו הציבוריים, כיוון שסירב ליהנות מכספי הציבור.

בשנת ה'תרפ"ט (1929) התמנה לחבר ועד עדת המערבים בירושלים ובשנת ה'תר"ץ (1930) התמנה לדיין בבית הדין של עדת המערבים. הרב היה מעורב מאוד בחיי קהילתו עזר לזולת במעשה חסד רבים, ובמיוחד התמסר לכל ענייני החברה קדישא. במשך שנים רבות לימד בישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה וכן הצליח להשכין שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו. עמותתו. נפטר בליל שבת קודש, ל' סיוון ה'תש"ך (1960). חי כ-68 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. על שמו נקרא רחוב בשכונת נחלאות בירושלים.

אביו: ר' דוד (שימש כראש ישיבה במרקש אשר קלטה תלמידים רבים שלא התגוררו באיזור ודאג למזונם ולמגוריהם). **אימו:** מרת סולטנה. **אשתו:** מרת סעדה. ילדיו: ר' דוד (רבה של נתניה), ר' אברהם (רבה של כפר סבא), ומרת אביגיל (נישאה לר' נסים דוד עזראן). **מרביתיו:** ר' יוסף חיים הכהן (רב עדת המערבים בירושלים וראש ישיבת 'טובי ישבעו'). **מתלמידיו:** מרן הרשל"צ הרה"ג עובדיה יוסף, ר' ציון לוי ובנו, ר' דוד. **מספריו:** **ידברי יוסף**- דרושים על התורה ומועדים ודרושים להספדים.

להלן סיפורים על רבינו המעובדים מתוך ספרו **'דברי יוסף'** ויש בהם כדי להעיד על הנהגות הצדיק: סיפרה הרבנית עזרן, בתו של רבינו זצ"ל: "כנסתי לחנות תיקים ומזוודות של מר שוקרון בשוק מחנה יהודה בירושלים, וביקשתי לקנות תיק. אמר לי בעל החנות: "הרבנית, כל התיקים בחנות שלך, הכל של אבא שלך זכר צדיק לברכה".

לשאלתי, מה עניין אבי לחנות סיפר: "הייתה תקופה בה הייתי במצב כספי קשה מאוד. הפסדתי את כל כספי ואת הסחורה שבחנותי. הלכתי לאביר, וביקשתי שיסדר לי גט לאשתי. הוא שאל מה קרה, וסיפרתי לו על מצבי, ועל העובדה שאיני יכול לקיים את החובות שלי לפרנס ולזון את משפחתי. אמר לי ר' יוסף: "אלווה לך סכום כסף, בו תקנה סחורה ותפתח מחדש את החנות, ובורא עולם יהיה בעזרך!". הוא המשיך ושאל: "האם סכום חמש מאות לירות יסייע לך?". מדובר בסכום עצום באותם הימים. אמרתי לו: "סכום זה מצוין!".

הצדיק נתן לי את הכסף ואכן רכשתי סחורה ופתחתי מחדש את החנות. מאז ברוך ה', ראיתי הצלחה בעסק. לאחר זמן מה כאשר באתי להחזיר חלק מהחוב, סירב ר' יוסף לקבל ממני כשהוא מורה לי: "בכסף זה תקנה סחורה חדשה ותרחיב את החנות, לי תוכל להשיב את ההלוואה בזמן מאוחר יותר". וכך דחה אותי מספר פעמים. רק לאחר פטירתו, פרעתי ליורשים את ההלוואה הגדולה.

מעולם לא ניתן היה לתפוס את רבינו בטל. תמיד היה עוסק בתורה, בחד או במצוות. זריזותו המופלאה - תמיד ראו אותו רץ בזריזות ובשמחה לקיים מצוות. לא נח לרגע. פעם הלך רבי יוסף לברית בקטמונים והיתה השעה מאוחרת. עצר רבי יוסף בעל אופניים שנסע לאותו כיוון. אמר לו: "תסיע אותי, אליה הנביא מחכה". האיש אמר שאי אפשר, זה לא חוקי להסיע על אופניים... אך רבי יוסף בשלו: "אליה הנביא ממתיין". קיפל מצנפתו וגלימתו, עלה על האופניים מאחור והחלו לנסוע.

בהמשך הדרך צפר להם ג'יפ של משטרה צבאית, סימן להם לעצור. רבינו אמר לבעל האופניים: "אליה הנביא מחכה, סע, אל תשים לב". המשיכו לנסוע והג'יפ אחריהם, עד שעצר אותם ממש. רבי יוסף ירד, לבש את גלימתו ואת המצנפת, נעמד בפני השוטרים ואמר: "מה רציתם?" הללו נדהמו לראותו, הם הכירו אותו. זה אמר: "הרב חיתן אותי". השני אמר: "כבודו מל אותי". והשלישי אמר: "הרב קבר את קרובי... מיד שאלו אותו: "לאיפה כבוד הרב רוצה להגיע?". אמר להם: "צריכים להזדרז, אליה הנביא ממתיין לנו". מיד ביקשו ממנו שיעלה לג'יפ והסיעו אותו לברית.

מסירות נפשו של רבינו שלא להלין את המת הייתה טבועה בדמו. פעם בערב יום הכיפורים קבר נפטר סמוך ממש להדלקת נרות. משם הלך ישר לבית הכנסת ל'כל נדרי' ולא אכל סעודה מפסקת. ואמר שזה היה לו יום הכיפורים הכי קל מבחינת הצום!

את דמותו המיוחדת תיאר הסופר עוזיאל חזן: "את טקס החופה עורך הרב יוסף שלוש... איש נערץ הנושא את דגל הסובלנות בכל מקום בו מאכלת הקנאות. מתעטף בצניעות במקום בו הגאווה נושאת ראש. עוזר לזולת ואוהב אדם. לבוש בפשטות בקפתאן לבן מפוספס ובגלימה שחורה, רפוטה, ולראשו תרבוש לבד שחור. זקנו הלבן מתפצל בתוך חיקו וחיוך לבבי טבוע בפיו... כאשר מסיים הרב את הטקס הוא חולף בפשטות בין המוזמנים וזוכה ללחיצות יד ולהוקרה. הוא משפיל מבט נבון... מתחמק מההזמנה לשבת בשולחן הכבוד, הולך ומצטופף בשולחן צדדי עם פשוטי העם".

הרב הגאון שלמה קלוגר זצ"ל המכונה מהרש"ק והמגיד מברודי: נולד בשנת ה'תקמ"ו (1786) בקומרוב שבפולין. גאון אדיר. חריף. (קלוגר באידיש- חכם, נבון). מגדולי הפוסקים בפולין. האמת הייתה נר לרגליו. כתב למעלה מ-150 ספרים! מסופר שבגיל שש כבר כתב חידושי תורה. התייתם מאביו בגיל 13 ומאמו בגיל 15. בגיל 17 התחתן ועבר לגור אצל חותנו בעינה ראוזה. בשנת ה'תקס"ט (1809) התקבל כרב בעיר קולקוב. בשנת ה'תקע"ז (1817) התחיל לכהן בעיר יוזפוף. בשנת ה'תק"פ (1820) שימש כמגיד מישרים בברודי. בשנת ה'תר"ה (1845) נקרא לכהן ברבנות בעיר ברעזאן וחלה בטיפוס. בדרך נס התאושש וחזר לברודי, שם שימש כדרשן ודיין כ-49 שנים. בעל חסד מופלא. לצד למדנותו ועמקותו היה עובד ה' עצום. בכל חצות לילה קם ממיטתו ואמר תיקון חצות. לאחר מכן אמר בעל פה את כל חמשת ספרי תהילים. אחר כך ישב ללמוד עד אור הבוקר והלך להתפלל בזריזות. לאחר התפילה שב לביתו ואכל פת שחרית לא יותר מרבע שעה, ומיד ישב ללמוד עם תלמידיו. לאחר הלימוד השיב על מכתבי שאלות שהגיעו אליו מכל קצוי הארץ ואחר כך כתב את ספרי חידושו ועסק בהנהגת צאן מרעיתו. נפטר ב-ל' סיוון ה'תרכ"ט (1869). חי כ-84 שנים. ציונו בברודי.

אביו: ר' יהודה אהרן (רב העיר קומרוב). **מרבותיו:** ר' מרדכי ראבין (ראב"ד זמושץ), ר' יוסף הוכגלרנטר (מחבר הספר 'משנת חכמים' על הרמב"ם), ר' יעקב קרנץ (המגיד מדובנא). **נשותיו:** מרת ליבא מאליא (זווג ראשון), מרת פריידא (זווג שני- בת הרב אריה מרגליות מהעיר דובנא). **מילדיו:** חיים יהודה (נפטר בחיי אביו). ר' שמואל בנימין. **מספריו:** הרב כתב מעל 150 ספרים. ביניהם ספר החיים • מי נידה • עין דמעה • אבל יחיד • נדרי זריזין • שנות חיים • ספר סת"ם • טוב טעם ודעת • חידושי אנשי שם • מעשה ידי יוצר • האלף לך שלמה • חכמת שלמה • ספר עבודת עבודה ועוד רבים.

הרב לא פחד מאף אדם ורדף אחרי מידת החדש. בספרו **'טוב טעם ודעת'** מובא, שבשנת ה'תקצ"א פשטה בבראד מגיפת החולירע רח"ל והפילה חללים רבים. בעקבות זאת **מחירי התכריכים התייקרו מאוד!** ראשי הקהל התכנסו לאסיפת חירום כדי להחליט מה לעשות בנידון כיוון שעליהם להפריש סכום כסף גדול עבור התכריכים. **לבסוף הם החליטו ביניהם, שמתי העניים יקברו במלבושים שלהם ולא ילבישו אותם תכריכים.**

כאשר רבינו שמע זאת, הוא הלך מיד לאחד מראשי הגבירים אשר היה לו כסף רב יותר מכל הגבירים. אותו גביר כל כך חשש שלא יחלה חלילה גם כן לכן הוא לא יצא מביתו. רבינו נכנס אליו והתרה בו **שאם יעשו ביזיון לעניים אחרי מותם, גם הגבירים ישתו את כוס התרעלה ולא יועיל הון ביום עברה.** הגביר התרגז מאוד על רבינו על אשר נכנס אליו ללא רשות ועוד דיבר אליו דברים קשים כדורבנות. באותו מעמד היה משרתו של הגביר שהיה למדן ותלמיד חכם. הוא פנה לרבינו ושאל: "הרי הגביר הזה הוא איש חסדו ומיטיבו של רבינו, הוא דואג למשכורתו של הרב. אם הגביר יכעס על רבינו הוא יפסיק להחזיקו". רבינו השיב לו: **"ה' לי לא אירא, מה יעשה לי אדם".** אני מתפלל לבורא עולם, בכל יום שלא יסיר את השגחתו מעלי. אני לא סומך על בשר ודם".

עוד באותו הלילה הגביר חלה בעצמו במחלת החולירע. הוא הבין למה זה קרה לו. הוא קרא למשרתו וביקש ממנו שילך לפייס את הצדיק כי הוא פחד מתרעומתו. העשיר ביקש ממנו שיאמר לרב, שהוא ישתדל בכל כוחו שיהיה בגדי תכריכים גם עבור העניים כפי שהיה מאז ומעולם. בנוסף נתן בידו סך ח"י ר"כ לפדיון נפשו. המשרת הלך מיד לרבינו וראה איך שבורא עולם לא עזב את הרב וגודל ביטחונו של הצדיק בה'. למחרת הגביר נתן לרבינו אלפיים ר"כ לבגדי תכריכין לעניים.

בספר 'שאל אביר ויגדך' מובא סיפור מופלא מפי הגאון רבי שלום הכהן שבדרון זצ"ל המראה לנו ללא צל צילו של ספק, כי כאשר צדיק גוזר- הקב"ה מקיים. מעשה שהיה כך היה: כאשר הנהיגו המשכילים בבראד מנהג חדש להוביל את הנפטר בעגלה. הרב ניהל נגדם מלחמה עיקשת והוציא פסק דין להמשיך במנהג הקדום: לשאת את הנפטר בידים וללכת ברגל. לא זו בלבד, אלא שכל נפטר שיוכל בעגלה - יוטל איסור להביא אותו לקבר ישראל אלא יקברו אותו אצל הגויים!

המשכילים הלכו ותבעו את רבינו למשפט. בתגובה השופט קבע בצו ביניים כי יש להוביל את המתים בעגלה בניגוד להחלטת הרב. ראשי הקהל באו לרבם וזעקו על המצב הנורא: "מה יקרה אם ימות מת בעיר? כיצד ננהג?". הרב השיב להם: **"אני מתחייב ומבטיח לכם כי עד שהשופט יוציא היתר חוקי לזה, לא ימות אף אחד מהקהילה בברודי!". שלושה חודשים עברו עד שהשופט נתן היתר חוקי לדברי רבינו.** בכל אותה תקופה, הגאון רבי מאיר אריק העיד - **לא רק שלא מת אדם מבוגר, אלא אף נפל לא היה בברודי!**

ד"ר מאמר רבותנו **"כל המגדל יתום בתוך ביתו- מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו".** המגיד מדובנא, הצדיק רבי יעקב קראנץ זצ"ל גידל בביתו ילד יתום. אותו הילד אביו היה מחזר איתו על הפתחים. הם התגוררו בבית הכנסת ולנו בבית 'הכנסת אורחים'. לפתע האב נפטר והילד האומלל נותר בודד וגלמוד בעולם.

המגיד מדובנא ריחם על אותו ילד אומלל ואסף אותו לביתו. הוא גידל וחינך אותו עד שגדל ונעשה לגאון הדור. ילד זה הוא רבינו - **הגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל.** כאשר המגיד מדובנא נפטר לעולם שכולו טוב, הראו לו ספרים רבים שחיבר. המגיד תמה ושאל: **"ספרים אלו, אינם שלי. לא אני חיברתי אותם ואני לא יודע עליהם".**

השיבו לו: **"נכון, ספרים אלו הגאון רבי שלמה קלוגר חיבר אותם. אך מכיוון שאתה גידלת אותו - הצלת את גופו ונפשו והיית הגורם לכל הצלחותיו, לכן מייחסים ומשייכים אליך גם כן את כל הספרים האלו שחיבר".**

האדמו"ר הרב מאיר (לייפר) רוזנבאום מקרטשניף זצ"ל- נולד ב-י"ח טבת ה'תרי"ב (1851) בנדבורנה כבנו השלישי של אביו. נקרא ע"ש דו"ז מרן הרה"ק הרבי ר' מאיר מפרמישלאן. כבר מילדותו עבד את בוראו במדרגות גדולות. שם המשפחה הוחלף מ'לייפר' ל'רוזנבאום' כדי להיפטר מהצבא במלחמת אוסטריה-פרוסיה. רבינו היה מפורסם לצדיק, קדוש ובעל מופת גדול.

דבוק היה בה' יתברך ובתורתו. עבודת תפילתו היתה בהתלהבות נורא. בשמחת נישואיו בעת הריקוד של מצווה, אביו הק' ר' מרדכי אמר לכלה: "אני מבטיח שיהיו לך שישה בנים - חלק מהם יהיו גדולים במדרגתי וחלק מהם למעלה ממדרגתי". כמו כן שיגר לה שרשרת זהב ואמר: "שלשלת היוחסין תימשך ממנה".

רבינו קבע את מקום מושבו בעיר יאס שברומניה, שם התחיל לנהוג באדמו"רות. לאחר מכן עבר למיאלן ולטרבישן. בשנת ה'תרנ"ו (1895) עבר לקרטשניף שבמחוז מרמורש, שם התגורר עד סוף ימיו. **אביו רבי מרדכי אמר עליו, שבשמיים מכנים אותו בשם 'איש אלוקים'**. כל פעם שנצרך לכתוב קמיע, היה קורא לבנו רבי מאיר. בעל רוח-הקודש. בנו, רבי אליעזר זאב (בגרסה אחרת בנו, ר' מאיר וואלף הי"ד) אמר שראה את אביו מחייך רק שלוש פעמים בכל ימי חייו. היה זה בפורים ובשמחת תורה. נפטר ב-ל' סיוון ה'תרס"ח (1908). חי כ-57 שנים. ציונו בקרטשניף שברומניה.

אביו: האדמו"ר רבי מרדכי לייפר. **אימו:** מרת חיה. **אשתו:** מרת שיפורה (בת ר' יחיאל מיכל טירר מדורוהי). **בניו:** חמשת בניו ושני חתניו שימשו כאדמו"רים. ר' איתמר מנדבורנה (אבי שושלת נדבורנה המרכזית), רבי אליעזר זאב מקרטשניף (מח"ס רזא דעובדא), ר' יעקב יששכר בער הי"ד (כיהן כאדמו"ר בסלוטפינא שבמחוז מרמורש ולאחר מכן בסיגט. נרצח בשואה), ר' יצחק הי"ד (כיהן כאדמו"ר בראחוב, ובסוף ימיו בווישווא, נרצח באושוויץ), בנו רבי מאיר כיהן בדרוהוביטש, ר' מרדכי (כיהן כאדמו"ר בראחוב). **חתניו:** ר' פינחס שפירא מקעכניה, ר' שלמה אייזיקסון (כיהן כאדמו"ר ברומאן שברומניה). **מספריו:** **יאמרים נעימים**- מדברי תורתו.

רבינו נהג לאכול רק פעם אחת בשעות הלילה המאוחרות. אשתו הצדקת היתה יושבת ומחכה שתוכל להגיש לבעלה הק' את מאכלי הזעום כשיתפנה לאכול. פעם אחת היה כבר שעה שתיים אחר חצות הלילה ורבינו עדיין לא רצה לאכול. הרבנית נכנסה אליו וביקשה ממנו שכבר יסעד את ליבו בפעם הראשונה באותו היום. רבינו ישב בדביקות נפלא ומחשבותיו שוטטו בעליונים, פנה אליה ואמר לה שתלך בינתיים לנוח. כשירצה ללכת לאכול הוא כבר יקרא לה. הרבנית לקחה את הקדירה עם מאכלי ושמחה על הקדירה על האש כדי שבעת שבעלה הק' יתפנה לאכול האוכל יהיה חם ומוכן לסעודה. כשרבינו החליט לאכול, הוא יצא מחדרו כדי לקרוא לרבנית שתכין לו את סעודתו ועבר דרך המטבח שם שמע קול רישורש יוצא מהקדירה שעל האש. הוא שאל את הרבנית אם לא היתה שאלה על הבשר שהוא כעת על האש (רבינו לא אכל במה שהיתה בו שאלה ואפילו שהורה בו חכם להתירו). הרבנית ענתה ואמרה שלא היה שום שאלה בידיעתה. רבינו הרכין את אוזנו אל הקדרה, פנה אל הרבנית ואמר לה בזה הלשון: "אבל שומע אני קול מהקדירה שצועק טריפה".

הרבנית השתוממה ותיכף הלכה למשרתת ושאלה אותה אם לא היתה שאלה על הבשר, או אולי נפלה איזה טיפת חלב לתוך הבשר ח"ו, ושלא תפחד משום דבר ותספר לה את האמת, אבל המשרתת אמרה שהכל כשר וישר הוא, ואין שום שאלה. הרבנית חזרה ואמרה אל בעלה הק' שאין שום שאלה וביקשה ממנו שילך לאכול כי ידעה שאם לא יאכל עכשיו, הוא לא יאכל כבר עד למחר בשעה זו, אבל רבינו התעקש ששומע קול מהקדירה שצועק טריפה, לא נותרה ברירה לרבנית המודאגת והיא הלכה לנוח. השכם בבוקר השוחט נקש בדלת. כשפתחו לו, שאל בבהלה: האם הם קנו אתמול בשר אצל קצב פלוני ופלוני? כשקיבל מענה בחיוב אמר שהקצב טעה ומכר בהמה שנטרפה במקום בהמה כשרה וכל הכלים שהשתמשו בבשר זה צריך הגעלה. ראו כולם שרוח אלוקים דיבר בפי רבינו זיע"א.

פעם אחת רבינו שמע את אחד מבעלי כלי זמרים שניגן בכינור. רבינו פנה אליו ואמר: "הכינור צועק שאתה לא נוטל את ידיך!" אולם הלה כיחש. רבינו ציווה עליו שינגן עוד הפעם, ואחרי זה רבינו אמר: "הכינור צועק מרה שאתה לא נוטל את ידיך!". הנגן הודה לו והבטיח שיתנהג מעתה כשורה. (שער האותיות)

רבינו לפני הסתלקותו אמר לבנו, כי יש שניים בדור אשר יודעים את סוד לחם הפנים, ואחד מהם זה הוא בעצמו. רבינו הורה לתלמידיו שיקברו את מקלו איתו. לשאלת חסידיו מדוע הוא ציווה כך, ענה ואמר שהוא כפר פעם חמישית בעולם הזה. פעם ראשונה, הוא היה התנא האלוף רבי מאיר בעל הנס זי"ע. פעם שניה, ר' מאיר ש"ץ 'בעל האקדמות', בפעם השלישית הוא היה ראש משפחתו, הצדיק הקדוש רבי מאיר 'הגדול' מפרמישלאן. בפעם הרביעית, הוא היה דודו זקינו הרב הצדיק רבי מאירל מפרמישלאן. עכשיו זו הפעם החמישית. רבינו הוסיף ואמר, שזו הפעם האחרונה בה ירד לעולם הזה עד לבוא המשיח ולכן ציווה שיקברו את מטהו איתו, כדי שמתי ישמע שמשיח מגיע יוכל לבוא מיד ביחד עם מטהו ולקבל את פניו (בסיפורי חסידים יש גרסה מעט שונה שארבע פעמים היה בעולם הזה ולא מופיע שרבינו ירד בגלגול בר' מאיר ש"ץ).

פעם רבינו ראה את בניו הק', הרבי ר' אליעזר זאב והרבי ר' איתמר משחקים בגיל שש. מיד הרב אמר: "כד הווינא טליא, אילו הסחתי דעתי חלילה ולו לרגע אחד-ממנו יתברך, מיד חרדו ורעדו כל עצמותי". רבינו הוסיף בענוות צדקו: "אין זה כי אם רגילות, כאשר האדם מרגיל עצמו לבלתי הסיח דעתו, שוב אין דבר זה סר ממחשבתו".

הגאון הרב אברהם שמעון הלוי אנגל הורביץ מזליכוב הי"ד - נולד בשנת ה'תרל"ו (1875) בזליכוב (עיירה הממוקמת בין וורשה לראדום). עוד בהיותו בגיל הרך התבלט בידיעותיו. כשהיה כבן שש נבחן אצל הגה"ק רבי יהושע'לי מקוטנא בכל שישה סדרי משנה כאשר בגיל זה היה כבר בקי בעשרים וארבעה ספרים: תורה, נביאים וכתובים, ורק לאחר שידע את כל המשניות על בורין, ניגש ללמוד גמרא. לאחר פטירת אימו אביו נישא שנית, והנער יצא ללמוד כעשר שנים רצופות בבית מדרשו של הרה"ק מקוזניץ רבי זליג אליעזר. בגיל י"ח שנה כבר היו שגורים על פיו כל מסכתות הש"ס מברכות ועד נידה, וכל הספרא והספרי, תוספתא ומכילתא.

לאחר שנישא ישב על שולחן חותנו. לאחר שנים, כשחמיו התרושש, חזר לזליכוב והתפרנס מייצור חומץ (היות ולא רצה להתפרנס מעסק התורה). בהמשך סחר בכלי חרסיה ולאחר זמן מה פשט את הרגל ובני משפחתו רעבו ללחם ולכן נאלץ לשמש כמגיד שיעור בישיבה לצעירים בצאנז (בעוד משפחתו נשארה בפולין). אחרי תקופה מסוימת עבר מצאנז להרביץ תורה בקשאנוב, משם הלך ללמד בישיבת 'בית

ישראל' בסטולין. לאחר מכן שימש כר"מ בישיבת 'תומכי תמימים' של חסידי ליובאוויטש בוורשה. בהמשך שימש כמגיד שיעורים בישיבת 'חכמי לובלין' ובהמשך שימש כמשגיח. **גאון אדיר בתורת הנגלה וגאון הגאונים בתורת הנסתר. ענוותן מופלא. מרבית ימיו היה עסוק בתפילה, עטוף בטלית ומוכתר בתפילין. בעל רוח-הקודש. נרצח בקיץ ה'תש"ג (1943) על ידי הגרמנים ימ"ש. חי כ-68 שנים.**

אביו: ר' מאיר (בתחילה התפרנס מחומץ. לימים שימש כראש ישיבה בצאנז ובהמשך שימש ראש ישיבת ליובאוויטש. מיוחס בן אחר בן להשל"ה הקדוש ולרבינו זרחיה הלוי בעל ה'מאור'). **אשתו:** בת הגביר ר' משה פייגנבוים מגרוואלין. **מרבתי:** הרה"ג זליג דאליעזר מקוזניץ (בן הרה"ק ר' יעקב מבלנדוב), הרה"ג אלכסנדר ברבי נפתלי הירץ, הרה"ג משה פרלוב. **מתלמידיו:** הרה"ג שמואל הלוי וואזנר, הרה"ג ברוך שמעון שניאורסון (ראש ישיבת טשעבין), הרה"ג נתן לוברט, הרה"ג יצחק שטרנהלל.

מסופר שהגאון רבי יהודה מאיר שפירא (ראש ישיבת חכמי לובלין) הדפיס מודעה אודות משרת ראש הישיבה של ישיבת 'חכמי לובלין', וביקש מהמועמדים שיכתבו מה שלמדו ומדוע לדעתם הם מתאימים לשמש כראש ישיבה. רבינו בפשטותו שלח פתק שידוע ש"ס בבלי ירושלמי, מדרש, זוהר, ספרי מהר"ל, כתבי רבינו האריז"ל, ספרי חסידות וכו' הגר"מ חשב, שאיש זה מהתל בו. אבל כשראה את הגאון הרב דב בעריש יידינפלד (הרב מטשעבין) ושאל אודות רבינו, שמע שמדובר רק מקצת שבחו.

יפר תלמידו הגאון הגדול מרן רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל שפעם ישב עם הגאון רבי מאיר שפירא לפני רבינו ועל כל דבר הביא סמך מלשון הזוהר, פסיקתא, פי' הר"ש בטהרות וכו' ואחר כך נאנח רבינו, כי גברה עליו השכחה. רבי מאיר שפירא התפלא, שכן אם כבוד תורתו זוכר הכל עכשיו, מה היה זוכר לפני השכחה? וענה שמלפנים היה יכול לסדר כל הש"ס במוחו עפ"י שיטת ר"ת, רבינו פרץ, מהר"י ברצלוני וכו' **ואם לדוגמא היה לומד בתוספות דברי ריב"א, היה עובר במוחו כל דברי ריב"א בש"ס אם מתאימים לסברא זו, וכיום אין ביכולתו לזכור זאת...** בשבתות של ארבע פרשיות היה מתפלל לפני העמוד, והיה אומר את הפיוטים ללא סידור.

יפר תלמידו הגה"ח ר' נתן לוברט זצ"ל: רבינו ידע את שישה סדרי משנה על פה עם כל הגירסאות. כידוע ישנן גירסאות רבות לנוסח המשנה. פעם אחת למד עם תלמידים שישים דפי גמרא במסכת זבחים בבת אחת. מאידך, לאחר פטירת הגר"מ שפירא, מסר רבינו שיעורים בישיבה. אז למד בעיון רב כשבעה דפי גמרא במסכת חגיגה במשך כחורף שלם. בשיעורו התקשה פעם בהבנת דברי תוספות מסוים שרבים נילאו לפרשו, למחרת הגיע לשיעור, **וחיווה דעתו, שיש להגיה בתוספות תיבה אחת.** שאלוהו: מניין לו זאת. והשיב: **"כך גילו לי מן השמיים!"**

יפר יהודי זקן, שהיה מתלמידי רבינו: "רבינו חיבר ספר בקבלה ואמר לי לפני השואה, שעתידי לאבד מישראל שישה מיליון יהודים, וזאת לפי שבזמן שחטאו ישראל בעגל היו שישים ריבוא מבני ישראל, ואיתא שכל נשמה, שהייתה בדור ההוא, מתחלקת לעשר נשמות בדורות שאחריהם, ואכן הרגו שם שישה מיליון יהודים", הוא כתב כעין יומן בכל יום ויום, מה שאמר לו רבינו.

יפר תלמידו הג"ר יצחק שטרנהלל שלמד אצלו בצאנז (בספרו כוכבי יצחק) - בל"ג בעומר חזר רבינו בע"פ על כל המשניות, שבהן מוזכר רשב"י עם הרע"ב ותוס' יו"ט. ובלימוד החומש היה מציע שלושים-ארבעים קושיות ומתרץ את כל הקושיות בתירוצ אחד.

יפר ר' שמחה זייאנץ מסאן-פאלו, שפעם אחת הלך עם רבינו ברחוב ועברו ליד חנות ספרים, שבעל החנות הניח ספרים מחוץ לחנותו, ואז יצא לאור הספר 'תוצאות חיים' על שבת מהגאון האדיר ר' מנחם זמבא. עזר רבינו ועבר על כל הספר ובאמצע אמר: "זה כתוב ברשב"א במס' פלוני וזה ברמב"ם במס' פלוני וזה בשו"ת רעק"א ועוד ועוד... וזה גם אני אמרתי" וכך אמר הרבה מאוד פעמים.

בחג הסוכות בבוקר, לפני שברך על האתרוג, חזר בעל פה על מסכת סוכה, ולא החסיר אף דיבור אחד מפירוש רש"י.

כשלימד בישיבת חכמי לובלין נתקלו באיזה תולדות על חנוכה שבמבט ראשון נראה קשה להבנה, וניגש איזה בחור לרבינו לשאלו מה הפשט בתולדות מוקשה זו. החל רבינו לומר במשך כמה שעות הקדמות מקבלה ועניינים שונים, רק לאחר כל האמור הסביר לו, מה כוונתו בזה עפ"י ההקדמה שהשמיע קודם לכן, וכל דברי התולדות נתחווירו ונתבררו.

בקיץ ה'תש"ג, בעת חיסול גטו קרקא, הוצא רבינו לדרכו האחרונה מעוטף בטליתו. הבחין בו איש משטרה יהודית ורצה להצילו. רבינו סירב ואמר: **"כלך לך מזה! אינני רוצה שתצילני! ברצוני לצאת יחד עם כל היהודים- על קידוש ה'!"**

הגאון הרב קלונימוס קלמן הלוי אפשטיין ה'מאור ושמש' זצ"ל: נולד בשנת ה'תק"א (1751) בנייטאדט שבפולין למשפחה בת עשר נפשות. בגיל חמש עברה משפחתו לקראקא עקב בעיות פרנסה. נודע כעילוי מגיל צעיר. בהיותו כבן 13 עבר לליז'נסק והפך להיות תלמיד מובהק של ה'נעם אלימלך'. בשנת ה'תקמ"ה (1785) חזר לקראקא והחל להפיץ את תורת החסידות. הוא נתקל בהתנגדות עזה. אב"ד קראקא (ר' יצחק הלוי לנדא) נידו בחרם את תורתו. לאחר שנים מועטות התפשטה תורת החסידות בגליציה ושמו של הצדיק יצא כמקובל. גאון בנגלה ובנסתר. נפטר ב-א' תמוז ה'תקפ"ג (1823). חי כ-72 שנים. ציונו בקראקא. בשל התנגדותו לא הוקם אוהל על ציונו.

אביו: ר' אהרן (בעל שושלת יוחסין עד דוד המלך ע"ה). **אמו:** מרת צילקא. **אשתו:** מרת מילכה ראדל (לבית גוטגולד). **רבותיו:** ר' אלימלך מליז'נסק (בעל ה'נעם אלימלך'), ר' יעקב יצחק (ה'חזקה מלובלין') ור' מנחם מנדל (מרימנוב). **ילדיו:** ר' אהרן, ר' יוסף ברוך (מנייטאט – 'היהודי הטוב'). **חתניו:** ר' דוד יצחק בלומברג (מפיטריקוב) ור' משה (מאפטא). **מספריו:** **ימאור ושמש**- ליקוטי תורותיו ותורות רבותיו על התורה והמועדים.

אביו, רבי אהרן, התקשה לפרנס את משפחתו ולכן עבר להתגורר בעיר קראקא. שם מצא את פרנסתו בדוחק ממלאכת אפיית בייגל. בשל העוני המחפיר לא הייתה להוריו אפשרות לשכור לו מלמד ורבינו קלונימוס קלמן, נאלץ לסייע להוריו. **בהיותו רך בשנים היה יוצא למכירת כעכים.** באחד הימים כאשר היה מוכר את כעכיו בחצר בית מדרשו של הב"ח ניתך ארצה גשם שוטף והוא נכנס פנימה על מנת למצוא מחסה מהגשם. **בהיכנסו שמע קולות תורה בוקעים מבית המדרש, והוא הוקסם מהקולות ומהתלהבות הלומדים.** מאותו היום נהג להשכים קום, ומיד לאחר שסיים את מכירת הכעכים הצטרף ללומדים בבית המדרש וניסה בכוחות עצמו להבין את לימודם.

באחד הימים הבחין בו אחד משועי העיר ר' מרדכי גוטגולד כאשר הוא עומד על הספסל בעת שיעור בישיבה ומקשיב בדריכות לדברי הרב. ר' מרדכי שאל אותו למעשיו, והוא ענה כי **אין באפשרות הוריו לשלם שכר לימוד ומעולם לא למד בחדר. אך חשקה נפשו בתורה והוא חזר באוזני העשיר מילה במילה על דרשת הרב.** רבינו היה אז כבן שש שנים בלבד ור' מרדכי נדהם מאהבת התורה שלו ומזיכרונו הנפלא. הוא החליט מיד כי הוא מעוניין בו כחתן לביתו וניגש לאביו, ר' אהרן והציע לו להתקשר עימו בקשרי שידוכין, והוא מתחייב לשלם עבור מלמדים טובים עבור בנו, להלבישו בבגדים טובים ואף התחייב על נדוניה נדיבה. האב שמח על ההצעה וקיבלה, ומאז עלה רבינו והתעלה בתורה בכח שקידתו העצומה וזכרונו המופלא - **וכבר בגיל י"ב שנים התפרסם כעילוי וניבאו לו גדולות.**

כאשר הגיע לגיל מצוות נישא למילכה ראדל. רבינו המשיך בלימודיו לאחר החתונה כשהוא סמוך על שולחן חותנו. לאחר תקופה הגיע לקראקא רבי אלימלך מליז'נסק צוק"ל. בהגיע שמעו לאוזניו של רבינו, פנה הלה לבית מדרשו ועמד וצפה בהתפעלות גדולה בפניו המאירות של ה'נעם אלימלך' בעת תפילתו. נפשו נקשרה בנפשו והוא החליט לשים פעמיו לליז'נסק להסתופף בהיכל הקודש של הרבי. **הדבר לא היה פשוט שכן חותנו התנגד לתנועת החסידות ולא הסכים בשום אופן שחתנו יתקרב לדרכה.** למרות הקשיים, בעידודה של אשתו הצדקת אשר משכנה את תכשיטיה לשם כך, רבינו יצא לליז'נסק. רבי אלימלך הקדוש לא הסכים לקבלו כתלמיד בשל גילו הצעיר, אך רבינו התעקש והציע עצמו כמשרת.

מסופר, כי באחד הלילות הכין רבינו כוס תה לרבו ומשניגש להגישה לו ראה איש זקן מיסב עם רבו. הוא נמלא פחד ונרתע לאחוריו, וכך נשפכה כוס התה מידיו. רבי אלימלך שאל אותו: "מדוע לא הביא את כוס התה?" וכאשר ענה, כי נבהל מפני הזקן, שהיה עם הרב אמר לו רבו: **"אוי לבן שאינו יכול להסתכל בפני אביו, שהרי היה זה אברהם אבינו עליו השלום"**. כאשר נוכח רבי אלימלך בעיניו המיטיבות ראות של רבינו צירף אותו לחבורת תלמידיו הקרובים ביותר. רבינו ישב מספר שנים בליז'נסק ושאל ממיימי הקדושים של ה'נעם אלימלך, שהיה רבו המובהק. **כאשר חזר לקראקא אסר עליו חותנו להיכנס לביתו!** לאחר ניסיונות של נכבדי העיר להשלים ביניהם בקושי הסכים רבי מרדכי לפגשו וכבר בפגישתם הראשונה שאל קושיה קשה ביותר בתוספות אשר אותה הציג רבי מרדכי לפני גדולי הלמדנים בעיר ולא הצליחו לתרצה. **ההתנגדות הופשרה, כאשר רבי מרדכי הופתע לשמוע מפי רבינו הצעיר תירוץ נפלא לקושייתו.**

מסופר, כי בשבת אחת בשיבתו אצל רבי מנדל מרימנוב הכריז הרב, כי מי שאינו שומר הברית יעזוב את שולחנו. מיד עזבו כולם את השולחן בבהלה ורק רבינו נשאר במקומו והתבטא בענותותו: **"יהודי מבוגר אני, ואין בידי לרוץ ולברוח"**.

רבים נמשכו אחריו בראותם את עדינות נפשו. **מעולם לא פגע במתנגדיו** והמשיך בעבודתו בהתלהבות ומסירות נפש. שמעו יצא כמקובל גדול, מנהיג קדוש ובעל רוח הקודש. לפני פטירתו רבו הקדוש הסמיך אותו רבי אלימלך מליז'נסק להנהיג את עדתו. אולם בהיותו שפל בעיניו, המשיך בענותותו לנסוע לצדיקים אחרים ונשאר חסיד במלוא מובן המילה.

תפילתו של הצדיק הייתה בוקעת רקיעים בלהב אש, וכדי שלא יופרע היה מתפלל בחדר הצדדי שליד בית הכנסת הגדול בקראקא. יום אחד הופתע בתפילתו: **נשמה באה לבקש תיקון!** מאחר ולא הורגל בכגון אלו. אמר לה: **"איני יודע לתקן נשמות, לך לגדולים ממני"**. ואילו הנשמה טענה: **"לכאן נשלחתי. סימן מסרו לי: לך אל האברך המתפלל בחדר שליד בית הכנסת בקראקא"**. לשמע דברים אלו ענה: **"ראי, אלמד ח"י פרקי משניות עבורך, אולי יועילו לתיקונך"**. כי, כידוע, 'משנה' אותיות 'נשמה'. אמרה הנשמה: **"איני יודעת, אעלה ואספר. אם לא יספיקו, אחזור"**. יצאה, ולא שבה. רבינו נפעם מהעובדה, שהנשמה לא שבה אליו, וכשבא אצל רבו סיפר על המאורע לחבריו, גדולי התלמידים, תמחו: **"הלא סדרי לימודך כה רבים, מהיכן מצאת פנאי ללמוד ח"י פרקים?!"** תמה על תמיהתם: **"מה פירוש?!"** **נשמה אומללה מתחננת לתיקונה, ולא אעזור לה?"** ענה לו: **"ודאי! אך כלום אינך יודע, שבכוחה של משנה אחת לתקן נשמה?!"**

האדמו"ר רבי שלמה הלברשטאם הראשון זצ"ל- נולד בפולין בשנת ה'תר"ז (1847). מילדותו למד בשקידה ובהתמדה, ניכר בבקיאות ובחריפות וביראת שמים גדולה, נודע כבעל זכרון מופלא, גאון בנגלה ובנסתר ואוהב ישראל. בשנת ה'תרט"ו (1855) התייתם מאביו, ועבר לגור אצל סבו מצאנז שלימדו בתורת הקבלה. בשנת ה'תרכ"ה (1865) נתמנה כרב בעיירה ביקאובסק, וכיהן בה כעשר שנים. בשנת ה'תר"מ (1880) נתמנה לאב"ד אשפיצין. בשנת ה'תרמ"ב (1882) החל לכהן כראש אב"ד בווישניצא ולאחר פטירת סבו החל לכהן כאדמו"ר. בשנת תרנ"ב (1892) נתמנה כרב לקהילת באבוב שבגליציה, שם כיהן עד פטירתו. מקים חסידות באבוב. ייסד את ישיבת באבוב (בהנהגת בנו הפכה לרשת ישיבות המונה כ-40 ישיבות ברחבי הגליציה). **התפרסם כאחד מגדולי הדור ואלפים נהרו אליו ונושעו. בעל חסד מופלא.** סעד חולים רבים ודאג לכל צרכיהם. טיפל אף בחולים שהייתה סכנה ממשיית להתקרב אליהם מחמת החשש להתדבקות. מפורסם לגאון וקדוש, והעמיד תלמידים לאלפים. **בעל רוח-הקודש. ענוותן.**

בשנת ה'תרס"ה (1905) נסע לעיירת נופש באדנויהיים עקב מצב בריאותו ושם יצאה נשמתו. כשנפטר לא ידעו מקורביו אם לטלטל את ארונו עד עיר מגוריו באבוב או שיקברוהו באותה עיירה. אחד מהם נטל את חומשו ומצאו מקופל בהפטרת פר' ויחי שכתוב "וישכב דוד עם אבותיו ויקבר בעיר דוד והימים אשר מלך דוד על ישראל ארבעים שנה", **והיה לפלא בעיניהם כי הרה"ק ישב על כסא הרבנות מביקאובסק עד באבוב ארבעים שנה!** והבינו שיש לקוברו בבאבוב. נפטר ב-א' תמוז ה'תרס"ה (1905). חי כ-58 שנים. ציונו בבאבוב שבפולין.

אביו: ר' מאיר נתן. **אמו:** הרבנית ביילא. **סבא:** ר' חיים מצאנז (מצד אביו), ר' אליעזר מדז'יקוב (מצד אמו). **נשותיו:** הרבנית רבקה חנה (זיווג ראשון, נישא בשנת ה'תרכ"א [1861]- בתו של ר' יהושע רוזנפלד מקמינקא), הרבנית רכיל בריינדל (זיווג שני- בתו של ר' מנשה טייטלבוים). **ילדיו:** (מאשתו הראשונה) אדמו"ר ר' בן ציון (השני- 'קדושת ציון'), בתו הרבנית חיה שיינדל (בעלה ר' חיים יעקב טייטלבוים מלימנוב- בן ר' משה יוסף מאוהלה). **מרבתינו:** סבו, ר' חיים מצאנז. ר' משה האלברשטאם (אב"ד בארדיוב). **מספרינו:** **יעטרת שלמה** (מעט מדברי תורתו אשר שרדו את השריפה הגדולה בווישניצא)

החסיד ר' יוסף פעריל ע"ה מעיר מאקאו שבגליציה, היה מחסידי רבינו וקיבל רשיון מיוחד מהממשלה, שרק לו תינתן הזכות למכור סיגרים לכל הסוחרים במדינה. ויגדל האיש הלך וגדול בעשירות מופלגה עד שנהיה גביר אדיר, והיה ממונו שמור לו לטובתו, אחר שנהג לחלק סכומים עצומים לצדקה, ולעניי ארץ ישראל.

פעם הגיע ר' יוסף פעריל לבאבוב ביום ראשון, וכנס לחדרו של הצדיק והתפרץ בבכיה גדולה וסיפר בדמעות שלישי, שגוי רשע מעליל עליו, שנהג מסחרו שלא על פי חוק, **ותבעו בבית משפט וגם שכר עדי שקר, שיעידו כנגדו, וקבעו את המשפט ליום ד' הקרוב**, ועתה הוא בסכנה גדולה, שלא יכניסו אותו לבית האסורים, ויחרמו את הרשיון שלו, וכל פרנסתו תלך לטמיון, **וכל אותם משפחות ת"ח שהחזיק יישארו ללא תמיכה, ואף חילול גדול יצא מזה, כשיתפרסם המעשה.** באותה תקופה נהג רבינו לנסוע כל יום לטייל לשאוף אוויר צח עקב חולשתו, ונסע עימו בנו מרן ר' בן ציון. קודם שנסעו, ביקש שוב ר' יוסף מבן הצדיק שיעלה זכרונו לטובה לפני אביו הק', שיפעל בעבורו ישועה מן השמיים שיצא ממצוקתו. באמצע נסיעתם אמר בן הצדיק לאביו: "דבריו של ר' יוסף מדכאים את רוחי, איך מעז גוי רשע לשלול את פרנסתו ולהושיבו בבית הסוהר?". ואביו ענה לו: "הלא בזמן האחרון התרבו גוים רשעים בכל העיירות, שרוצים לחטוף פרנסות ישראל, **דע לך, שע"י פרק תהילים ניתן לבטל את הגוי הזה!**".

כאשר שמע מרן מהרב"צ את דברי אביו, שעל ידי קאפיטל תהילים אפשר לבטל את הרשע, ולא דבר קשה הוא, הפציר באביו, שיפעל ישועה לר' יוסף, באמרו **שבנידון דידן זה ממש פיקוח נפש, כי הרבה משפחות מישראל מוחזקות על ידו, הן כאן, והן עניי ארץ ישראל.** רבינו שמע והחריש. כשהגיע לביתו, סגר בעדו הדלת, והתבודד זמן ארוך, שלא כדרכו שלא היה סוגר הדלת באמצע היום.

והנה למחרת היום, אחר הצהריים, ירד ר' יוסף מן הכרכרה, ובשמחה רבה סיפר לרבינו, שהוא נושע מצרתו. אותו גוי רשע הלך לשתות בבית מרזח יחד עם העדים ששכר ונשתכרו, והחל להתקוטט עם העדים **אודות השלל של היהודי איך יחלקו ביניהם**, והתחילו לריב, ותוך כדי מריבה הוציא הגוי הרשע סכין מכיסו ונעץ זאת בצווארו של אחד העדים, שנפל מיד חלל על הארץ, מיד הגיעו השוטרים ועשו חקירה ודרישה, **ואותו גוי מתוך שכרותו הודה על מעשה הרציחה, וסיפר, שהוא שכר אותם להעיד כנגד היהודי, ומיד אסרוהו בנוחשתיים, וכמובן כל עניין המשפט התבטל.** (פרי הכרם)

בעת שרבינו היה במרחץ המרפא באדנויהיים, באה לאכסניה נערה בת 15 בשם שיינדל, שנשמטה ויצאה בלאט מהמוסד לחולים אנשים שהיה סמוך לשם, הנערה רצתה להיכנס לרבנו, אך המשמשים, שחסו על בריאותו התשושה, דחו את משאלתה. הנערה ביקשה להזכירה לכל הפחות לפני רבינו, ולומר לו, שהיא נכדתו של ר' יעקב שטיינהארט מפראנקפורט ממקורבי חסידי צאנז, וכשמע זאת רבינו, ציווה להכניסה.

כשנכנסה לחדר בלויית אנשי הבית, והתייפחה בבכיה גדולה ומרה, וסיפרה, שהיא חלתה בשחפת חזקה ל"ע, והכניסוה למוסד כאן לרעות עד שתסתאב ותירקב ותצא נפשה, מה חטאתה ומה פשעה שנפל בגורלה לשבוק חיים בטל ימיה!... כה שאגה מנהמת ליבה, כשדמעות מאין הפוגות זורמות מעיניה, עד שכל הנוכחים בכו עמה. קרא לה רבינו פתאום ואמר: "אל תבכי ואל תדאגי, עוד תהיה אשה זקנה ותאריכי ימים!".

כשמעמה את ההבטחה המפורשת, נרגעה רוחה וחזרה להמוסד. למחרת הרגישה שינוי בגופה, ותספר הדבר לרופאים, ובדקה ובתמהון קבעו שנתרפאה כליל ממיחושיה, ותוכל לשוב לביתה לשלום. **האשה ניצלה בחיים משתי מלחמות העולם, ונפטרה בארץ ישראל זקנה ושבועת ימים ונפטרה בת צ"ד שנה.**

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים